

**ПОЛУГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ
ИЗВЕШТАЈ ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ
БАНКЕ ЗА 2017. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

-
1. ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ
 2. КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
 - БИЛАНС СТАЊА-КОНСОЛИДОВАНИ
 - БИЛАНС УСПЕХА-КОНСОЛИДОВАНИ
 - ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ-КОНСОЛИДОВАНИ
 - ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ-КОНСОЛИДОВАНИ
 - ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ-КОНСОЛИДОВАНИ
 - НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 3. ИЗЈАВА ОДГОВОРНИХ ЛИЦА
 4. ИЗЈАВА О ЕКСТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
 5. ОДЛУКА О ОДОБРАВАЊУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ГРУПЕ
-

ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

1. Основни показатељи пословања Групе	5
2. Пословне активности и организациона структура Групе	6
2.1. Организациона шема Групе	7
2.2. Запосленост у Групи	7
3. Финансијски положај и резултати пословања Групе	10
3.1. Макроекономски услови пословања Групе	10
3.2. Пословање Групе	10
3.3. Консолидовани биланс стања	12
3.4. Консолидовани биланс успеха	17
4. Улагања у циљу заштите животне средине	20
5. Значајни догађаји по завршетку пословне године	20
6. План будућег развоја Групе	21
7. Истраживање и развој Групе	28
8. Откуп сопствених акција и удела Групе	28
9. Пословање огранака пре консолидације	29
10. Финансијски инструменти значајни за процену финансијског положаја Групе	30
11. Управљање ризицима Групе	31
12. Друштвено одговорно пословање Групе	36

Консолидовани финансијски извештаји банкарске групе исказују се у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији и функционалну валуту Матичне банке.

Функционалне валуте, ЕУР из финансијских извештаја Комерцијалне банке АД Будва и БАМ из финансијских извештаја Комерцијалне банке АД Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту Матичне банке–динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

Консолидовани Биланс успеха и Консолидовани биланс токова готовине су рекласификовани применом просечног званичног курса у Републици Србији за 30.06.2017. године од 123,4005 за један ЕУР и 63,0937 за једну БАМ, а остали консолидовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о променама на капиталу и извештај о осталом резултату) применом закључног курса на дан биланса од 120,8486 за један ЕУР односно 61,7889 за једну БАМ.

Пословне промене настале у иностраној валути се прерачунавају у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту, који важи на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан консолидованог биланса стања, прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту који је важио на тај дан.

1. Основни показатељи пословања Групе

ОПИС	30.06.2017.	30.06.2016.	ИНДЕКСИ 2017/ 2016	2015.	2014.	2013.
<i>(у хиљадама РСД и процентима)</i>						
Добитак / губитак пре опорезивања	4.487.352	(2.690.366)	-	(6.893.558)	4.792.801	4.400.642
Нето приходи од камата	6.901.859	7.288.450	94,7	14.839.373	14.436.051	14.128.460
Нето приходи од накнада	2.613.013	2.548.537	102,5	5.190.282	4.983.940	4.829.281

ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ¹

ROA	2,2%	(1,3%)	-	(1,6%)	1,2%	1,2%
ROE (на укупан капитал)	14,5%	(8,7%)	-	(10,1%)	6,9%	6,8%
Нето каматна маржа на укупну активу	3,3%	3,4%	-	3,5%	3,5%	3,9%
Cost / income ratio	62,8%	61,6%	-	60,4%	61,6%	59,8%
Оперативни трошкови	5.971.139	6.056.861	98,6	12.092.310	11.953.592	11.327.317
Нето расход/приход по основу обезвређивања пласмана	265.192	(6.397.804)	-	(13.807.580)	(2.821.458)	(3.359.720)

ОПИС	30.06.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ 2017/2016	2015.	2014.	2013.
Консолидована билансна актива	403.419.016	428.827.608	94,1	416.461.558	430.702.109	384.296.023
Ванбилансно пословање	505.606.740	551.970.548	91,6	621.827.674	416.982.422	227.797.499
Кредити и потраживања од банака и др. фин. орг.	36.073.923	43.216.681	83,5	17.848.897	35.733.988	35.680.426
Кредити и потраживања од комитената	160.940.496	166.401.008	96,7	179.422.656	203.828.648	195.554.454
Депозити и остале обавезе према банкама, др. фин. орг. и централној банци	7.860.534	9.822.519	80,0	18.768.726	26.247.764	23.227.373
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	317.385.306	345.135.959	92,0	319.334.622	321.094.208	283.075.277
КАПИТАЛ	64.599.275	59.292.420	109,0	64.694.402	72.100.729	67.041.696
Адекватност капитала	24,0%	26,2%	-	23,1%	18,7%	19,9%
Број запослених	3.054	3.152	96,9	3.148	3.178	3.233
Актива по запосленом <i>(у хиљадама РСД)</i>	132.095	136.049	97,1	132.294	135.526	118.867
Актива по запосленом <i>(у хиљадама ЕУР)</i>	1.093	1.102	99,2	1.088	1.120	1.039

¹ Параметри профитабилности су исказани на годишњем нивоу

2. Пословне активности и организациона структура Групе

Банкарска Група се састоји из три банке (Матичне и две зависне банке) и једног друштва за управљање инвестиционим фондовима.

Матична Банка, Комерцијална банка АД Београд, у оквиру регистрованих делатности обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање и полагање депозита),
- кредитне послове (давање и узимање кредита),
- девизне, девизно-валутне и мењачке послове;
- послове платног промета;
- издавање платних картица;
- послове са хартијама од вредности (издавање хартија од вредности, послови кастоди банке и др.);
- брокерско-дилерске послове;
- издавање гаранција, авала и других облика јемстава (гаранцијски посао);
- куповину, продају и наплату потраживања (факторинг, форфетинг и др.);
- послове заступања у осигурању, по претходној сагласности Народне банке Србије;
- послове за које је овлашћена законом.

Матична Банка је овлашћена за обављање платног промета са иностранством од 2003. године, за обављање делатности брокерско-дилерског друштва од 2005. године, за обављање делатности кастоди банке од 2006. године, а за обављање послова заступања у осигурању од 2011. године.

Комерцијална банка АД Будва обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање депозита и других средстава),
- кредитне послове (давање и узимање кредита),
- издаје гаранције и преузима друге обавезе,
- купује и наплаћује потраживања,
- издаје, обрађује и евидентира платне инструменте,
- платни промет са иностранством,
- финансијски лизинг,
- тргује у своје име и за свој рачун или за рачун комитената страним средствима плаћања,
- прикупљање података, врши израду анализа и давање информација и савета о кредитној способности друштва и предузетника,
- депо послове,
- чување средстава и хартија од вредности,
- друге помоћне послове из домена пословања Банке.

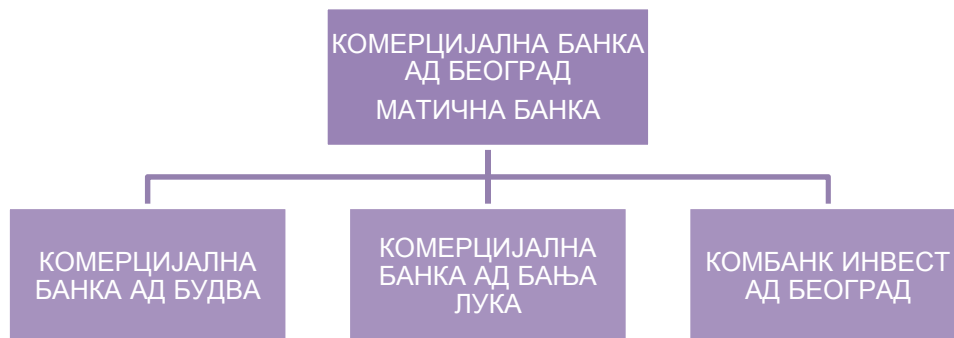
Комерцијална банка АД Бања Лука је регистрована у БиХ за обављање платног промета и кредитних и депозитних послова у земљи и иностранству и у складу са прописима Републике Српске дужна је да послује на принципима ликвидности, солвентности и рентабилности.

ДЗУИФ КомбанкИНВЕСТ АД Београд је регистрован за обављање следећих делатности:

- организовање и управљање отвореним инвестиционим фондом,
- оснивање и управљање затвореним инвестиционим фондом,
- управљање приватним инвестиционим фондом.

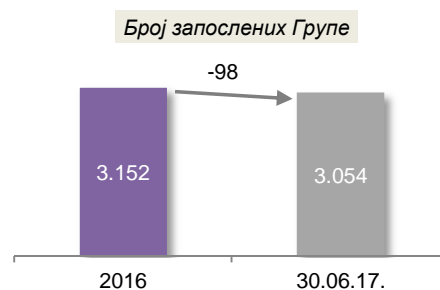

2.1. Организациона шема Групе

2.2. Запосленост у Групи

На дан 30.06.2017. године Група КБ је укупно имала 3.054 запослена, за 98 мање него на крају претходне године. Смањење је настало у Матичној банци (94), и у КБ Будва (5), док је повећан број запослених у КБ Бања Лука (1). Број запослених у КомБанк ИНВЕСТ-у је остао непромењен (4).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БУДВА	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА
100% власништво Банке	99,998% власништво Банке

Комерцијална банка АД Будва основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке АД Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године.

Комерцијална банка АД Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци.

- 128 запослена,
- 3 филијале и 10 експозитура

- 158 запослених,
- Централна, 9 филијала и 10 агенција

КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД

100% власништво Банке

Друштво за управљање инвестиционим фондовима (ДЗУ) **КомБанк ИНВЕСТ АД Београд** је привредно друштво уписано у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре дана 5. фебруара 2008. године.

Друштво је основано као затворено акционарско друштво које послује у складу са Законом о инвестиционим фондовима, Правилником о инвестиционим фондовима и Правилником о условима за обављање делатности ДЗУ.

На дан 30.06.2017. године Друштво је управљало са три инвестициона фонда и то:

1. КомБанк ИНФОНД, о.и.ф. балансирани,
2. КомБанк НОВЧАНИ ФОНД, о.и.ф. очувања вредности имовине,
3. КомБанк ДЕВИЗНИ ФОНД, о.и.ф. очувања вредности имовине.

Друштво има 4 запослена на дан 30.06.2017. године.

Основни подаци о седишту чланица Групе

	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БУДВА	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА	ДЗУ КомБанк ИНВЕСТ АД БЕОГРАД
	ЦРНА ГОРА	РЕПУБЛИКА СРПСКА	СРБИЈА
УЛИЦА	Подкошљун бб	Веселина Маслеше 6	Краља Петра 19
ТЕЛЕФОН	00382-33-426-300	00387-51-244-700	011-330-8160

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

41,7% власништво Републике Србије
24,4% власништво „ЕБРД“ Лондон

ПОСЛОВНИ ЦЕНТАР - ПЦ	СЕДИШТЕ
1. ПЦ Београд 1	Светогорска 42-44, Београд
2. ПЦ Београд 2	Светогорска 42-44, Београд
3. ПЦ Крагујевац	Моше Пијаде 2, Пожаревац
4. ПЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5. ПЦ Нови Сад	Новосадског сајма 2, Нови Сад
6. ПЦ Ужице	Петра Ђеловића 4, Ужице
ФИЛИЈАЛА	СЕДИШТЕ
1. Косовска Митровица	Кнеза Милоша 27
ПОСЛОВНО КОРПОРАТИВНИ ЦЕНТАР - ПКЦ	СЕДИШТЕ
1. ПКЦ Београд	Светогорска 42-44, Београд
2. ПКЦ Ужице	Градски трг бб, Ваљево
3. ПКЦ Крагујевац	Саве Ковачевића 1, Крагујевац
4. ПКЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5. ПКЦ Нови Сад	Корзо 10, Суботица

- 2.764 запослених,
- 6 пословних центара, 5 пословно-корпоративних центара и 1 филијала

Основни подаци о седишту матичне Банке

ПОДАЦИ / АДРЕСА	Светог Саве 14	Светогорска 42-44	Македонска 29
Контакт центар	011/20-18-660; 0700-800-900	011/20-18-660; 0700-800-900	011/20-18-660; 0700-800-900
Интернет адреса	www.kombank.com	www.kombank.com	www.kombank.com
E - mail	posta@kombank.com	posta@kombank.com	posta@kombank.com

Од 18. априла 2017. године ступила је на снагу нова организациона структура пословне мреже Комерцијалне банке ад Београд-матичне банке. Уместо досадашњих филијала уводе се Пословни центри и Пословно-корпоративни центри. Суштински територије новоформираних центара биће много веће, њихова структура је продајно оријентисана, а измештање функција подршке из експозитура и филијала у Централну резултираће већом ефикасношћу мреже у остваривању циљаних резултата.

3. Финансијски положај и резултати пословања Групе

3.1 Макроекономски услови пословања

Макроекономски услови пословања чланица Групе

Макроекономски показатељи	СРБИЈА	ЦРНА ГОРА	РЕПУБЛИКА СРПСКА
Бруто друштвени производ	ЕУР 7,86 млрд	ЕУР 748 мил ²	ЕУР 4,87 млрд
Кретање БДП-а	+1,2% ³	+3,2%	+3,6% ⁴
Индекс потрошачких цена (2017/2016)	+3,5% ⁵	+2,7% ⁶	+0,6% ⁷
Кретање активе банкарског сектора	-1,0% ⁸	+10,4%	-0,01% ⁹
Учешће активе банкарског сектора у БДП	77% ¹⁰	508%	80% ¹¹
Индустријска производња (I-VI 2017 / I-VI 2016)	+2,1%	-10,9% ¹²	-7,5%
NPL банкарског сектора односно некавалитетна актива	16,1% ¹³	9,9% ¹⁴	11,74% ¹⁵
Стопа незапослености	14,6% ¹⁶	22,6%	24,8% ¹⁷

3.2 Пословање Групе

(у хиљадама РСД)

ОПИС	30.06.2017.	2016.	2015.	2014.	2013.
БИЛАНСНА АКТИВА ГРУПЕ	403.419.016	428.827.608	416.461.558	430.702.109	385.261.548
Комерцијална банка а.д. Београд	371.225.162	397.222.810	387.378.734	400.168.484	357.506.995
Комерцијална банка а.д. Будва	13.658.911	13.212.323	12.497.800	13.939.442	12.251.085
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	18.380.811	18.385.992	16.469.869	16.484.378	15.397.653
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	154.132	6.483	115.155	109.805	105.815

2 Процена

3 Процена први квартал 17/први квартал 16

4 Стање на дан 31.12.2016.

5 Мај 2017 у односу на мај 2016

6 Јун 2017/ јун 2016

7 Стање на дан 31.05.2017.

8 Први квартал 2017 у односу на крај 2016

9 31.03.2017. / 31.12.2016.

10 Стање на дан 31.12.2016.

11 Стање на дан 31.12.2016.

12 Јун 2017/ јун 2016

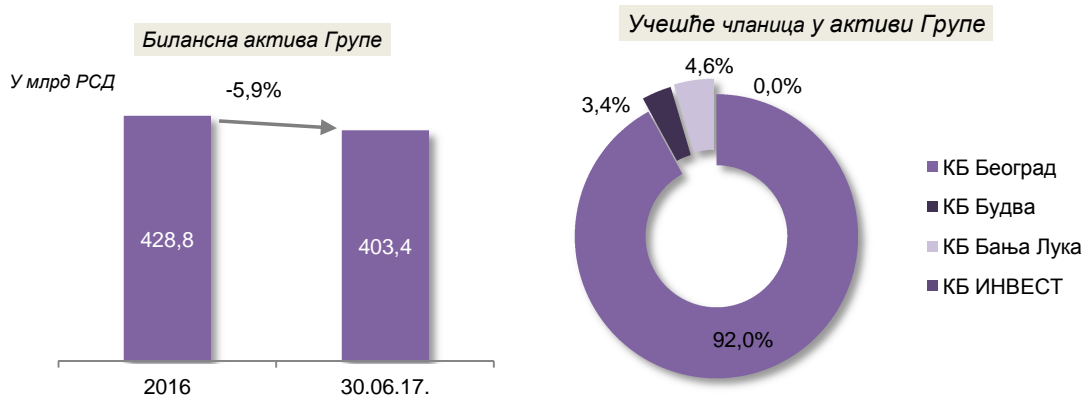
13 Мај 2017, , Макроекономска кретања у Србији, јул 2017

14 Прелиминарни подаци

15 Стање на дан 31.03.2017.

16 Крај првог квартала 2017

17 Стање на дан 31.12.2016.

Билансна актива Групе на крају првог полугодишта 2017. смањена је у односу на крај претходне године (5,9%). Учешће aktive Матичне банке у укупној билансној активи Групе је и даље доминантно (чланице Групе чине 8,0% укупне консолидоване aktive Групе).

Пласмани и обавезе банака и комитената на дан 30.06.2017. године по чланицама Групе

(у хиљадама РСД)

ОПИС	30.06.2017.	2016.	2015.	2014.	2013.
КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И КОМИТЕНАТА	197.014.419	209.617.689	197.271.553	239.562.636	231.234.880
<i>Процент раста</i>	(6,0%)	6,3%	(17,7%)	3,6%	6,2%
Комерцијална банка а.д. Београд	176.624.313	190.830.293	179.006.392	219.502.491	212.141.510
Комерцијална банка а.д. Будва	7.837.332	6.351.466	7.271.135	7.687.740	7.630.520
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	12.552.774	12.435.930	10.994.026	12.372.405	11.462.850
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	-	-	-	-	-
ДЕПОЗИТИ И ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И КОМИТЕНТИМА	325.245.840	354.958.478	338.103.348	347.341.972	306.302.650
<i>Процент раста</i>	(8,4%)	5,0%	(2,7%)	13,4%	13,5%
Комерцијална банка а.д. Београд	299.690.521	329.732.740	316.177.501	325.559.503	286.908.736
Комерцијална банка а.д. Будва	11.313.518	10.982.889	9.918.868	9.987.090	8.134.122
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	14.241.801	14.242.849	12.006.979	11.795.379	11.259.792
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	-	-	-	-	-

У суми кредита и потраживања од банака и комитената, учешће Матичне банке на дан 30.06.2017. је износило 89,7%, КБ Будва 4,0%, а КБ Бања Лука 6,4%. Такође, доминантно је и учешће Матичне банке у депозитима и осталим обавезама према банкама и другим комитентима 92,1%, КБ Будва 3,5%, а КБ Бања Лука 4,4%.

Кретање кредита и депозита Групе

Укупни кредити и потраживања од банака и других комитената Групе, на крају првог полугодишта 2017. године, смањени су у односу на крај претходне године за 6,0%, док су укупни депозити и обавезе према банкама и другим комитентима смањени 8,4%.

3.3 Консолидовани биланс стања

Процент укупно консолидованих позиција биланса стања није материјално значајан и износи 1,5% билансне суме збирног биланса стања.

У спроведеном поступку консолидације у потпуности је консолидовано:

- износ учешћа Матичне банке у капиталу зависних банака и Друштва по иницијалном курсу улога (5.480,9 милиона динара),
- интерна потраживања и обавезе између чланица Групе (638,2 милиона динара),
- интерни приходи и расходи између свих чланица Групе (нето приходи 10,5 милиона динара).

АКТИВА

(у хиљадама РСД)

Чланице групе Комерцијалне банке	Збирна актива	Прилагођавање за консолидацију	ИЗНОС консолидације активе	Консолидована актива	% учешћа
1	2	3	4	5=2+3-4	6
Комерцијална банка а.д. Београд	373.998.539	2.869.029	5.642.406	371.225.162	92,02
Комерцијална банка а.д. Будва	13.988.700	-	329.789	13.658.911	3,39
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	18.527.668	-	146.857	18.380.811	4,56
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	154.209	-	77	154.132	0,04
УКУПНО	406.669.116	2.869.029	6.119.129	403.419.016	100,00

ПАСИВА

Чланице групе Комерцијалне банке	Збирна пасива	Прилагођавање за консолидацију	ИЗНОС консолидације пасиве	Консолидована пасива	% учешћа
1	2	3	4	5=2+3-4	6
Комерцијална банка а.д. Београд	373.998.539	2.869.029	(554.158)	377.421.726	93,56
Комерцијална банка а.д. Будва	13.988.700	-	2.669.144	11.319.556	2,81
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	18.527.668	-	3.863.982	14.663.686	3,63
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	154.209	-	140.161	14.048	-
УКУПНО	406.669.116	2.869.029	6.119.129	403.419.016	100,00

Учешће зависних правних лица у укупном потенцијалу Групе није значајно с обзиром на то да износи 8,0% на дан 30.06.2017. (2016. године 7,4%) консолидоване активе Групе. Учешће у пасиви Групе КБ је мање и износи 6,4% (2016. године 5,9%), с обзиром на то да се приликом консолидације елиминира капитал чланица који је уложила Матична банка.

Као и претходних година, доминантна је позиција Матичне банке у структури свих билансних позиција Групе, са учешћем од 92,0% у структури консолидоване активе.

Консолидована актива Групе на дан 30.06.2017. године

(у хиљадама РСД)					
Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 30.06.2017.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
АКТИВА					
1.	Готовина и средства код централне банке	53.311.465	61.919.102	86,1	13,2
2.	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	2.596.681	247.862	1047,6	0,6
3.	Финансијска средства расположива за продају	132.446.840	139.808.210	94,7	32,8
4.	Финансијска средства која се држе до доспећа	241.276	368.999	65,4	0,1
5.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	36.073.923	43.216.681	83,5	8,9
6.	Кредити и потраживања од комитената	160.940.496	166.401.008	96,7	39,9
7.	Нематеријална улагања	357.938	394.546	90,7	0,1
8.	Некретнине, постројења и опрема	6.107.536	6.251.187	97,7	1,5
9.	Инвестиционе некретнине	2.488.447	2.608.051	95,4	0,6
10.	Текућа пореска средства	13.130	7.283	180,3	0,0
11.	Одложена пореска средства	1.769.488	-	-	0,4
12.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	353.527	349.523	101,1	0,1
13.	Остала средства	6.718.269	7.255.156	92,6	1,7
УКУПНА АКТИВА (од 1. до 13.)		403.419.016	428.827.608	94,1	100,0

Највеће учешће у билансној активи Групе, на дан 30.06.2017. имали су кредити и потраживања од комитената (39,9%) и при томе имају тренд пада у односу на крај 2016. године (-3,3%). Учешће кредита и потраживања од банака и других финансијских организација износи 8,9% билансне активе и такође су забележили пад од 16,5%. Улагања у хартије од вредности расположиве за продају, такође, су представљала значајну позицију активе (32,8%) и забележиле су смањење у току првог полугодишта 2017. године (-5,3%). Готовина и средства код централне банке учествовала су у укупној активи Групе са 13,2% и смањена су у односу на претходни извештајни период (-13,9%).

Консолидована пасива Групе на дан 30.06.2017. године

(у хиљадама РСД)

Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 30.06.2017.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
ПАСИВА					
1.	Депозити и остале обавезе према банкама, др. фин. орг. и централној банци	7.860.534	9.822.519	80,0	1,9
2.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	317.385.306	345.135.959	92,0	78,7
3.	Субординиране обавезе	6.050.242	6.178.390	97,9	1,5
4.	Резервисања	1.433.091	2.021.507	70,9	0,4
5.	Текуће пореске обавезе	-	9.027	-	-
6.	Одложене пореске обавезе	606.317	53.457	1134,2	0,2
7.	Остале обавезе	5.484.251	6.314.329	86,9	1,4
8.	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 1. до 7.)	338.819.741	369.535.188	91,7	84,0
КАПИТАЛ					
9.	Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	100,0	9,9
10.	Добитак	6.965.551	545.985	1275,8	1,7
11.	Губитак	-	(7.048.674)	-	-
12.	Резерве	17.599.108	25.760.493	68,3	4,4
13.	Учешће без права контроле	66	66	100,0	-
14.	УКУПНО КАПИТАЛ (од 9. до 13.)	64.599.275	59.292.420	109,0	16,0
15.	УКУПНА ПАСИВА (8.+14.)	403.419.016	428.827.608	94,1	100,0

На страни пасиве, доминантни су били депозити и остале обавезе према другим комитентима са учешћем од 78,7% укупне пасиве Групе. Депозити и остале обавезе према другим комитентима су се смањили у односу на крај претходне године за 8,0%.

Укупни капитал је учествовао у укупној пасиви Групе са 16,0%. Исти је повећан у односу на крај 2016. године (9,0%) превасходно услед оствареног добитка у Матичној банци, а такође и у зависним чланицама.

Консолидовани биланс стања на дан 30.06.2017. године – чланице банкарске Групе

(у хиљадама РСД)

	ОПИС	КБ Београд	КБ Будва	КБ Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
	Позиција / АКТИВА					
1	Готовина и средства код ЦБ	48.163.638	1.755.512	3.392.315	-	53.311.465
2	Пласмани у ХОВ	130.691.725	2.658.249	1.782.977	151.846	135.284.797
3	Кредити и потраживања од банака и др. фин. орг.	34.761.626	752.869	559.428	-	36.073.923
4	Кредити и потраживања од комитената	141.862.687	7.084.463	11.993.346	-	160.940.496
5	Нематеријална улагања	323.055	8.873	26.010	-	357.938
6	Некретнине, постројења и опрема	5.718.325	329.198	59.977	36	6.107.536
7	Инвестиционе некретнине	2.084.645	116.317	287.485	-	2.488.447
8	Остала актива	7.619.461	953.430	279.273	2.250	8.854.414
9	УКУПНА АКТИВА (од 1 до 8)	371.225.162	13.658.911	18.380.811	154.132	403.419.016
	Позиција / ПАСИВА					
10	Депозити и остале обавезе према банкама и др. фин. орг.	5.178.858	200.618	2.481.058	-	7.860.534
11	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	294.511.663	11.112.900	11.760.743	-	317.385.306
12	Субординиране обавезе	6.050.242	-	-	-	6.050.242
13	Резервисања	1.241.184	168.906	22.203	798	1.433.091
14	Остале обавезе	5.870.599	86.515	131.853	1.601	6.090.568
15	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 10 до 14)	312.852.546	11.568.939	14.395.857	2.399	338.819.741
16	Укупно капитал	64.569.180	(249.383)	267.829	11.649	64.599.275
17	УКУПНА ПАСИВА (15+16)	377.421.726	11.319.556	14.663.686	14.048	403.419.016
I	Актива по сегментима	371.225.162	13.658.911	18.380.811	154.132	403.419.016
	Структура коригованих позиција					
-	Консолидована готовина	-	(385)	(2.243)	(76)	(2.704)
-	Консолидовани дати депозити	(4.588)	(329.404)	(144.614)	-	(478.606)
-	Консолидовани дати кредити	(155.376)	-	-	-	(155.376)
-	Консолидована потраж. за камату	(1.334)	-	-	(1)	(1.335)
-	Консолид. потраж. накнада и друго	(220)	-	-	-	(220)
-	Консолидована учешћа у капиталу	(5.480.888)	-	-	-	(5.480.888)
-	Обезвређење учешћа у капиталу	2.869.029	-	-	-	2.869.029
II	Актива у појединач. БС	373.998.539	13.988.700	18.527.668	154.209	406.669.116
I	Пасива по сегментима	377.421.726	11.319.556	14.663.686	14.048	403.419.016
	Структура коригованих позиција					
-	Консолидовани депозити	(476.722)	(4.588)	-	-	(481.310)
-	Консолидовани примљени кредити	-	-	(155.376)	-	(155.376)
-	Консолид. обав. за камату	(1)	-	(1.334)	-	(1.335)
-	Консолид. обав. за накнаду и друго	-	(59)	-	(161)	(220)
-	Консолидовани капитал	1.675.424	(3.309.040)	(3.707.272)	(140.000)	(5.480.888)
-	Корекција расхода обезвређења учешћа у капиталу	2.869.029	-	-	-	2.869.029
-	Унутаргрупне дивиденде	(644.543)	644.543	-	-	-
II	Пасива у појединач. БС	373.998.539	13.988.700	18.527.668	154.209	406.669.116
III	Билансна сума у оригиналној валути	373.998.539 хиљ. дин.	115.754 хиљ. ЕУР	299.854 хиљ. БАМ	154.209 хиљ. дин.	

3.4 Консолидовани биланс успеха

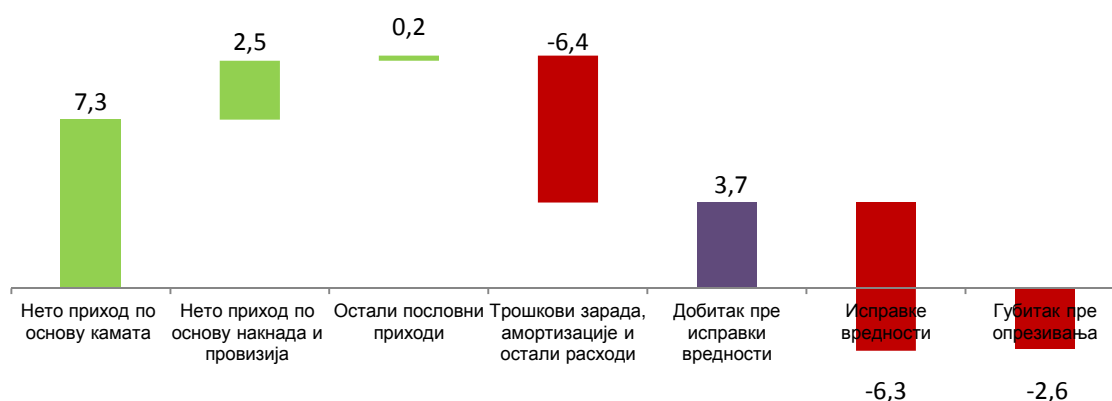
Поступак консолидовања захтева елиминацију из појединачних биланса успеха свих позиција које потичу из међусобних пословних трансакција: камате, накнаде, провизије и остали приходи/расходи.

Консолидовани биланс успеха за период од 01.01. до 30.06.2017. године

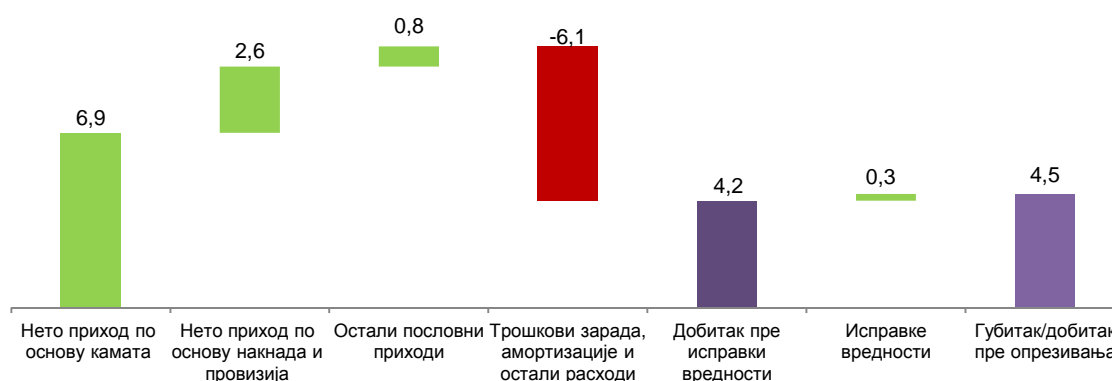
(у хиљадама РСД)				
Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2017.	30.06.2016.	ИНДЕКСИ (3:4)*100
1	2	3	4	5
	ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
1.1.	Приходи од камата	7.908.793	9.247.439	85,5
1.2.	Расходи камата	(1.006.934)	(1.958.989)	51,4
1.	Нето приход по основу камата	6.901.859	7.288.450	94,7
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.407.989	3.145.863	108,3
2.2.	Расходи од накнада и провизија	(794.976)	(597.326)	133,1
2.	Нето приход по основу накнада и провизија	2.613.013	2.548.537	102,5
3.	Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	41.981	31.493	133,3
4.	Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	44.429	14.585	304,6
5.	Нето приход / расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(10.552)	13.537	-
6.	Нето добитак по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	306	-	-
7.	Остали пословни приходи	726.245	163.819	443,3
8.	Нето приход/расход по основу обезвређивања финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	265.192	(6.397.804)	-
9.	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	10.582.473	3.662.617	288,9
10.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(2.520.905)	(2.444.690)	103,1
11.	Трошкови амортизације	(327.779)	(417.867)	78,4
12.	Остали расходи	(3.246.437)	(3.490.426)	93,0
13.	ГУБИТАК / ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (од 1. до 12.)	4.487.352	(2.690.366)	-
14.	Порез на добитак			
15.	Добитак по основу одложених пореза	1.235.813	-	-
16.	Губитак по основу одложених пореза			
17.	ГУБИТАК / ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (од 13. до 16.)	5.723.165	(2.690.366)	-
18.	Нето добитак/губитак који припада мањинским улагачима			
19.	Нето добитак/губитак који припада матичном ентитету	5.723.165	(2.690.366)	-

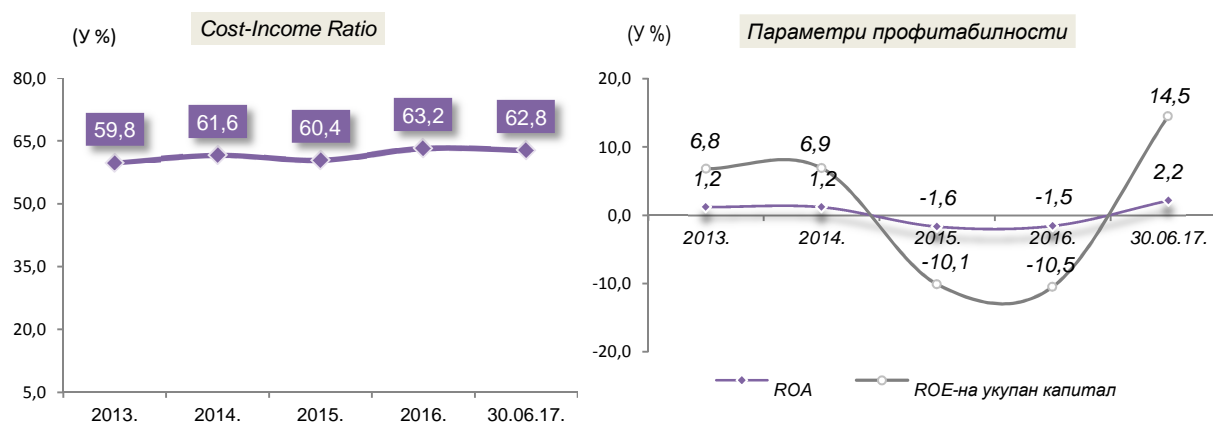
Биланс успеха Групе 30.06.2016.

Биланс успеха Групе 30.06.2017.

У последња два извештајна периода на нивоу Групе исказан је губитак пре опорезивања као последица прокњижених обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки. Приходи од камата у току првог полугодишта 2017. су смањени у односу на исти период 2016. године за 1.338,6 милиона динара (-14,5%), као и расходи од камата који су мањи за 952,0 милиона динара (-48,6%). Поменуто је резултирало незнатним смањењем нето прихода по основу камата за 386,6 милиона динара (-5,3%) на крају јуна 2017. Нето приход по основу накнада и провизија незнатно је повећан у односу на исти период претходне године и то за 64,5 милиона динара (+2,5%). Остали пословни приходи су се повећали у односу на исти период претходне године за 343,3% (562,4 милиона динара). Трошкови зарада, амортизације и остали расходи су се смањили за 257,9 милиона динара (-4,1%). На дан 30.06.2017. Група је остварила нето приход по основу обезвређивања финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки у износу од 265,2 милиона динара за разлику од истог периода 2016. када је забележен расход од 6.397,8 милиона динара.

Консолидовани биланс успеха по члицама Групе за период од 01.01. до 30.06.2017. године

(у хиљадама РСД)

	ОПИС	КБ Београд	КБ Будва	КБ Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
1.	Приходи од камата	7.274.735	281.028	352.943	87	7.908.793
2.	Расходи камата	(887.840)	(39.007)	(80.087)	-	(1.006.934)
3.	Нето приходи камата	6.386.895	242.021	272.856	87	6.901.859
4.	Приходи од накнада	3.189.947	87.543	119.101	11.398	3.407.989
5.	Расходи од накнада	(729.555)	(22.089)	(43.187)	(145)	(794.976)
6.	Нето приходи накнада	2.460.392	65.454	75.914	11.253	2.613.013
7.	Нето резултат пласмана у ХоВ	83.369	543	-	2.498	86.410
8.	Нето резултат обезвређења пласмана	227.327	33.446	4.419	-	265.192
9.	Остали пословни приход	680.905	19.223	15.857	14	715.999
I	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (3+6+7+8+9)	9.838.888	360.687	369.046	13.852	10.582.473
10.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расх.	(2.220.023)	(134.864)	(159.024)	(6.994)	(2.520.905)
11.	Остали трошкови оперативног пословања	(3.231.868)	(150.576)	(188.682)	(3.090)	(3.574.216)
12.	Трошкови оперативног пословања (10+11)	(5.451.891)	(285.440)	(347.706)	(10.084)	(6.095.121)
II	РЕЗУЛТАТ ПО СЕГМЕНТИМА (3+6+7+8+9+12)	4.386.997	75.247	21.340	3.768	4.487.352
II	Резултат по сегментима	4.386.997	75.247	21.340	3.768	4.487.352
-	Структура коригованих позиција					
-	Консолидоване камате нето	(1.939)	-	2.041	(102)	-
-	Консолидоване накнаде нето	(2.386)	682	761	943	-
-	Кур.разл. на међ.односе	(28.840)	14.611	3.701	-	(10.528)
II	Резултат у појединач. БУ	4.420.162	59.954	14.837	2.927	4.497.880
III	Резултат у оригиналној валути пре пореза	4.420.162 хиљ. дин.	486 хиљ. ЕУР	235 хиљ. БАМ	2.927 хиљ. дин.	

4. Улагања у циљу заштите животне средине

Усвајањем Политике и Процедуре о заштити животне и друштвене средине на нивоу банкарске Групе, Група је дефинисала стандарде за идентификовање ризика и управљање заштитом животне и друштвене средине у процесу одобравања и праћења пласмана. Такође, Група развија активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права, примењујући најбољу праксу одрживог финансирања. Интерним актима дефинисан је и поступак за решавање и давање одговора на приговоре по основу директног или индиректног утицаја пословних активности на животну и друштвену средину. Уговарањем кредитних линија за финансирање инвестиција за повећање енергетске ефикасности и развој обновљиве енергије, одобравају се пласмани који обезбеђују енергију из зелених извора који доводе до смањења емисије угљен диоксида.

Преглед наменских кредитних линија:

EBRD	EUR 10.000.000 (финансирање пројеката из области енергетске ефикасности и употребе обновљивих извора енергије за приватни сектор - мала и средња предузећа и локалну самоуправу)
-------------	---

Кроз категоризацију пласмана у зависности од нивоа ризика за животну и друштвену средину, Група процењује у ком проценту се финансирају делатности које могу имати штетне последице по окружење. Такође, Група континуирано прати ванредне догађаје код својих клијената који могу имати негативан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини и о томе редовно обавештава органе управљања и акционаре Банке.

У циљу заштите животне средине и минимизирања могућности за појаву догађаја који могу имати штетан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини, Група не финансира клијенте којима је основна делатност повезана са производњом или трговином оружјем и муницијом, радиоактивним материјалима и другим технологијама које могу имати негативан утицај на животну средину, чиме испуњава стандарде добре међународне праксе у овој области. Такође, финансирање клијената чија делатност укључује производњу и трговину алкохолним пићима, дуваном или коцку је ограничено успостављеним системом лимита.

5. Значајни догађаји по завршетку пословне године

Од 1. јануара до краја јуна 2017. године одржане су две редовне седница Скупштине акционара Матичне банке. Седница је одржана 25. јануара 2017. године, а на седници су донете следеће одлуке:

- Одлука о продаји акција из портфолија Матичне банке у следећим правним лицима: Јубмес банка АД Београд, Политика АД Београд, Компанија Дунав осигурање АД Београд, Београдска берза АД Београд, Тржиште новца АД Београд.
- Усвојена је Информација у вези са чланом 77. Закона о банкама, као и Извештај у складу са чланом 78. Закона о банкама.

Друга седница Скупштине акционара одржана је 27. априла 2017. године, а на седници су донете следеће одлуке:

- Одлука о усвајању Стратегије и Бизнис плана Банке за период 2017.-2019. година,
- Усвојен је Годишњи извештај о пословању Банке за 2016. годину и Извештај и мишљење спољног ревизора о обављеној ревизији редовних финансијских извештаја Комерцијалне банке ад Београд за 2016. годину:
 - o Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању Комерцијалне банке ад Београд и редовних финансијских извештаја са мишљењем спољног ревизора за 2016. годину;
 - o Одлука о распоређивању дела нераспоређеног добитка из ранијих година за дивиденде за преференцијалне акције Банке;
 - o Одлука о покрићу губитка Банке из 2016. године.
- Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању и консолидованих финансијских извештаја Групе Комерцијалне банке ад Београд са мишљењем спољног ревизора за 2016. годину,
- Одлука о изменама и допунама Статута Комерцијалне банке ад Београд.

Крајем месеца јуна (27.06.2017.) заказана је нова седница Скупштине акционара матичне банке која ће се одржати 27. јула 2017. године.

Остали значајни догађаји по завршетку пословне године обелодањени су у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје – напомена 11.

6. План будућег развоја Групе

Стратегије и планови пословања за будући трогодишњи временски период израђују се и усвајају на нивоу појединачних чланица Групе.¹⁸

Стратешки циљеви **Комерцијалне банке Београд**, матичне банке, у наредном периоду су:

- развој дигиталног банкарства-економичнији канали дистрибуције:
 - побољшање продаје на дигиталном каналу (увођење кредитних производа и аутоматизација процеса);
 - побољшање ефикасности Банке и задовољства корисника;
- контрола трошкова пословања, посебно оперативних трошкова:
 - банка планира читав спектар мера у циљу контроле висине оперативних трошкова како би се и на тај начин допринело побољшању укупне ефикасности;
- регионализација тржишног простора:
 - јачање присуства Банке у регионима са високим потенцијалом за развој (Војводина, Београд);
- база клијената:
 - промена структуре клијената ка клијентима са примањима изнад просека и из млађе популације;
 - промена структуре пласмана у смеру физичких лица веће платежне моћи, обимније кредитирање пољопривреде и микроклијената;
- унапређење постојећих и увођење нових производа:
 - развој и побољшање кредитних производа за становништво;

¹⁸ У оквиру ове тачке извештаја су приказани неизмењени делови преузети из појединачних Стратегија и планова пословања чланица Групе

- развој и побољшање функционалности картица додавањем финансијских корисити за клијенте;
- реструктурирање портфолија;
- фокус на раст некаматних прихода - одговор на изазове окружења ниских и опадајућих каматних стопа.

Становништво

- повећање броја активних клијената, пре свега путем ослањања на тренутну базу клијената;
- активна промена структуре клијената Банке циљајући млађу популацију и оне са вишим стандардом и бољом кредитном способношћу;
- континуирани фокус на cross selling;
- повећање лојаности клијената и прихода по клијенту.

Кредитну активност ће и у наредном периоду доминатно чинити готовински и стамбени кредити обезбеђени хипотеком. Активности Банке ће бити усмерене на задржавање постојећих клијената уз потпуније искоришћење њиховог кредитног потенцијала, али и на привлачењу нових квалитетних клијената од конкурената.

Банка ће настојати да клијенте усмерава на коришћење савремених комуникационих канала - интернет и електронско банкарство, а у циљу даљег развоја дигиталног пословања.

У наредном периоду циљ Банке је поправљање структуре клијената физичких лица у смеру повећања учешћа запослених и пензионера. Циљ је ширење клијентске базе са редовним месечним примањима којима се може понудити шира палета банчаних производа (кредити, картице, веб банка...).

Пословање са привредом

- побољшано коришћење постојеће базе клијената;
- повећана ефикасност у процесу одобравања кредита;
- раст билансног и ванбилансног портфолија заједно са променом структуре;
- одржавање профитабилности;
- увођење нових производа.

Фокус Банке у наредном периоду биће ка бољем коришћењу постојеће базе корпоративних клијената, појачање кредитних активности у сегменту МСП са тенденцијом повећања учешћа у портфолију привреде, константан мониторинг тржишних кретања и ценовно прилагођавање, увођење нових кредитних производа (укључивање Банке у пројектно финансирање), одржавање профитабилности, централизација Middle office у функцији управљања ризицима.

Такође, планиран је и проактиван приступ и поновни покушај успостављања односа са групом клијената који тренутно немају кредитних потреба или послују искључиво са другим банкама. Планира се и развој модела пројектног финансирања, имајући у виду нова законска решења везана за убрзање издавања грађевинских дозвола, постојање тражње и недостатак ексклузивног пословног простора и нових станова адекватне структуре на бољим локацијама, као и чињеницу да су цене некретнина релативно стабилизоване.

Депозитни потенцијал

- девизна штедња становништва остаје доминантан извор;
- активно управљање средствима из иностранства (кредитне линије и субординирани дуг).

Најзначајнији извор и даље ће представљати девизна штедња становништва. Стратешко опредељење Банке је да и даље буде лидер у овом сегменту и одржи имиџ највеће домаће банке, уз истовремено настојање да оптимизује цену и структуру овог извора. Имајући у виду висок кредитни рејтинг Банке на располагању

су и средства кредитних линија и средства која се могу прикупити у форми субординираног дуга. Банка ће ове изворе финансирања корисити према потреби.

Развој мреже

- мрежа пословних центара, уместо филијала; банка ће мрежу организовати кроз мањи број пословних центара;
- централизација позадинских активности; смањење управљачке структуре; централизована подршка рада експозитура;
- унапређење ефикасности кредитног процеса и рада кредитних одбора;
- оптимизација поједних пословних процеса - оптимизација процедуре и извршена аутоматизација процеса који доводе до скраћења трајања процеса и времена запослених;
- типизација експозитура.

Као стратешки циљеви **Комерцијалне банке Бања Лука** за наредни период дефинисани су:

1. Одржавање и побољшање статуса стабилне финансијске институције;
2. Раст базе нових уз континуирано одржавање постојећих депонената;
3. Примјереност и ефикасност процеса за идентификацију и надзор почетног нивоа изложености ризику или ризика везаних за већ одобрене кредитне изложености, што ће омогућити структуру портфолија са контролисним ризиком;
4. Комбиновање позиција пасиве у циљу остваривања ефикасне ликвидности и профитабилности пословања банке;
5. Повећање кредитног портфолија у сегменту привреде и становништва, као и даље усклађивање пласмана средстава и извора средстава;
6. Ширење пословне мреже;
7. Унифицирање на нивоу групе матичне банке у погледу нових производа као и унифицирање услова пословања.

У наредном периоду циљеви у домену послова са *становништвом* су:

- Побољшање позиције Банке на тржишту у домену кредитних пласмана и задржавање позиције Банке у домену депозитних послова;
- Увођење пакета производа за физичка лица, чиме би клијентима било омогућено да користе више различитих производа Банке по нижим цијенама у оквиру изабраног пакета, док би Банка с друге стране повећала унакрсну продају производа;
- Осмишљавање акцијских услова за продају производа (стамбени и ненамјенски кредити, кредитне картице, електронски сервиси), како би се у одређеном временском периоду створили предуслови за раст продаје;
- Унапријеђење функционалности постојећих и увођење нових производа на нивоу групе кроз технолошки савременије пословање, што ће се спроводити анализом и усаглашавањем са потребама и могућностима клијената;
- Активан приступ праћења појединачног пласмана у зависности од почетне процјене ризика код иницијално извршене продаје;
- Стављање акцента на проактивну продају производа од стране запослених у Сектору и пословној мрежи Банке;
- Појачана сарадња са Службом за маркетинг, у циљу адекватне и благовремене промоције производа;
- Едукација запослених;
- Унапређење пословне ефикасности кроз унапређење политика, процедура и упутстава.

Поред активности на занављању финансијске подршке привредним субјектима којима у 2017. години доспијевају по волумену високи износи пласмана, активност Сектора послова са *привредом* ће бити базирана на повећању броја клијената и повећању кредитног портфолија кроз већу диверзификацију пласмана у мањим износима. Циљани сегмент ће бити клијенти из прерађивачке, трговинске и услужне дјелатности. Планирана је појачана продајна активност усмјерена према сегменту микро, малих и средњих привредних субјеката. Код ове групе клијената постоје очекивања да ће у наредном периоду бити потенцијала за раст, а самим тим и за додатно кредитирање тако да посебну пажњу треба усмјерити на одржавање квалитетне и ефикасне подршке клијентима који су и поред свих тешкоћа у пословном окружењу, успјели да одрже пословну активност у претходном периоду.

Пословна политика у сегменту управљања *депозитима привреде* је фокусирана на постизање ефективности у овом дијелу пословања при чему су планске активности усмјерене на:

- Постизања ефективности држања средстава обзиром на планске величине пласмана а тиме и остварење планиране профитабилности;
- Пројектовани износи депозита су детерминисани развојем реалног сектора, вишком новчаних средстава небанкарског финансијског сектора и планом раста пласмана Банке;
- У сегменту краткорочних депозита повећање учешћа стабилнијих а-виста депозита као јефтенијих извора што ће се одразити на снижење цијене извора, а са друге стране допринијети и дисперзији концентрације орочених депозита;
- Смањење концентрације депозита уз наставак тренда смањења скупих депозита правних лица;
- Квартално праћење кретања пасивних каматних стопа на тржишту и у односу на конкуренцију и давање правовремених захтјева за корекцију пасивних каматних стопа;
- Најзначајнији извори депозита остаће и даље депозити јавних институција и администрације, привредни клијенти из области телекомуникација, трговине, небанкарских финансијских институција.

Основни циљеви пословања **Комерцијалне банке Будва** за будући плански период су следећи:

- Стабилан и одржив пословни развој.
- Континуирано унапређење и циљна диверсификација портфолија.
- Континуирано јачање тржишног учешћа.
- Активно решавање проблема стечене активе и НПЛ.
- Одржива профитабилност.
- Повећана ефикасност мреже кроз реорганизацију пословања.
- Јачање брэнда.

За период 2017-2019. година КБ Будва планира сљедеће:

- припрема акционих планова који укључују временску компоненту продаје непокретности стечене имовине путем усклађивања резултата преговора, доношења одлуке од стране тијела надлежних за доношење одлука, припрему правне документације (сагласности од стране фидуцијарних дужника, купопродајних уговора који захтијевају сагласност Банке као власника непокретности, итд.), оглашавање продаје непокретности у складу са Законом о својинско правним односима, итд.,
- активна комуникација са клијентима у оквиру стечене активе у циљу наплате позиција стечене активе кроз реструктурирање пласмана, уз давање прихватљивог хипотекарног обезбјеђења,

- наплата позиција стечене активе путем давања сагласности од стране фидуцијарних дужника чиме ће Банка бити у могућности да несметано оглашава и продаје стечене непокретности,
- ангажовање Комерцијале Банке која је у директној комуникацији са клијентима и трећим лицима у циљу нуђења и продаје позиције стечене активе. Банка планира вршење редовног ажурирања података на свом веб сајту и размотрење формирања одговарајућег каталога стечених непокретности које би биле доступне путем агенција за продају непокретности и слично,
- преиспитивање ангажовања адвокатских канцеларија с обзиром да досадашњи остварени резултати нијесу на очекиваном нивоу, а који би оправдали високе трошкове њиховог ангажовања, а посебно из разлога организационог јачања Одјељења за управљање и реструктурирање ризичних пласмана (“workout” Одјељења) и адекватног рјешења за позицију Менаџера за стечену активу.

Послови са становништвом

Акциони план Сектора послова са становништвом предвиђа низ активности у циљу отклањања баријера и побољшања услова за унапређење пословања и остварење планираних циљева у периоду 2017-2019. године:

- промјена назива референтних листи, принципа и услова припадности листама, као и усклађеност листи са каталогом производа;
- унапређење и поједностављење каталога производа, као и пренос одлучивања о каталожким промјенама на нивоу Банке или ОД због ефикасности, брзине и конкуренције;
- делегирање овлашћења одлучивања на ниво Сектора послова са становништвом за редовна и ванредна одобрења до одређеног нивоа у циљу побољшања конкурентности и ефикасности;
- поједностављење и побољшање кредитног процеса у циљу убрзања, ефикасности и конкурентности,
- промјена процедура и методологија кредитног процеса или доношење одлуке за могућност редовних и ванредних одобрења док се методологије и процедуре не прилагоде тржишним условима,
- подјела кредитног портфолија по свим запосленим комерцијалистима који ће се старати и о продај и о наплати и чији учинак ће бити транспарентан и видљив кроз недељне извјештаје,
- модел бонус шеме која ће пратити појединачне учинке комерцијалиста кроз поменуте извјештаје,
- брзина одлучивања и значајно краћи рокови операционализације свих везаних сектора, служби, органа јер се губи смисао ефикасног одлучивања у Сектору послова са становништвом;
- креирање одговарајућих акцијских наступа за циљану тражњу,
- адаптација и реконструкција пословница,
- пресељење пословница,
- интерне обуке;
- активирање програма микро-кредитирања: сваки запослени ће задужити свој портфолио, са јасним циљевима продаје и наплате, који ће пратити кроз недељне извјештаје,
- проширење продајне мреже кроз отварање кредитних канцеларија, односно „путујућих“ комерцијалиста са минималним улагањима у подручјима која су прихватљива и атрактивна за Банку са комерцијалног и приходовног аспекта-повољан начин развојног правца Банке који је неопходан у ситуацији исказивања негативних резултата пословања и константног затварања 6 пословница у кратком периоду.

Кредити привреди

У складу са условима на тржишту, постојећом и очекиваном тражњом, основа за раст кредитног портфолија у наредној години се налази у кредитном потенцијалу сегмента микро, малих и средњих предузећа (год. приход од 1,0 – 20 мил. еур-а) и то кроз пласмане мањих износа према већем броју клијената, у циљу смањења кредитног ризика, и диверсификације кредитног портфолија, као и проширења клијентске базе бонитетним клијентима.

Оријентација у кредитирању привреде у наредном периоду биће следеће привредне дјелатности:

- туризам и угоститељство;
- трговина и услуге;
- производња и прерађивачка дјелатност;
- грађевинарство и
- јавни сектор.

Приоритетни производи који су окосница реализације плана раста кредита одобрених привреди су:

- кредити и улагања у туристичке сврхе;
- кредити за обртна средства са роком до 36 мјесеци;
- кредити за рефинансирање добрих пласмана код других банака са повољнијим роком и каматом;
- осмишљавање пакета производа;
- инвестициони кредити;
- гаранцијски производи и неутралне банкарске услуге.

Сектор послова са привредом ће у наредном периоду наставити да развија и унапређује своје пословање, кроз нови пословни приступ клијентима, заснован на константној присутности на тржишту, примјењујући методе консултативне продаје и асервивне комуникације, са циљем презентације Банке као стратешког партнера за дугорочну пословну сарадњу. Горе поменуто значи да ће Сектор послова са привредом водити јасну пословну комуникацију како са корпоративним клијентима, тако и са онима из зоне МСП-а.

Као једна од стратешких одредница развоја Банке у наредним годинама дефинисано је унапређење информационог система Банке и увођење нових банкарских технологија.

Основни циљ *управљања ризицима* Банке је минимизирање потенцијалних губитака, те одржавање истих на ниво који је прихватљив за ризични профил Банке. Имајући то у виду, а у складу са новим изазовима и кретањима у финансијском сектору, Банка ће у наредном трогодишњем периоду константно улагати у развој и интензивирати активности Сектора за управљање ризицима, како би се успјешно позиционирала на тржишту и заштитила своје пословање од негативних ефеката.

Дугорочни циљеви управљања ризицима КБ Будва су:

- развој активности Банке у складу са пословним могућностима и развојем тржишта као и у циљу стварања конкурентских предности Банке,
- избјегавање или минимизирање ризика у циљу одржавања пословања Банке у оквирима прихватљивог нивоа ризика,
- минимизирања негативних ефеката на капитал Банке,
- одржавање потребног нивоа адекватности капитала,
- диверсификација ризика којима је Банка изложена.

У наредном трогодишњем периоду Друштво **КомБанк Инвест Београд** има за циљ да унапреди ниво пословања, повећа имовину инвестиционих фондова као и да прошири базу инвеститора који улажу у инвестиционе фондове. Повећањем обима

пословања повећава се и оперативни ризик пословања, што намеће потребу да Друштво у наредном периоду посебну пажњу треба да посвети праћењу и контроли пословних процеса код којих постоји повећан ризик од настанка штете по пословање Друштва.

Један од битнијих циљева у наредном периоду биће ширење информација о пословању инвестиционих фондова према што већем броју потенцијалних инвеститора кроз различите облике дистрибутивних канала, како коришћењем сопствених ресурса тако и коришћењем пословних канала Комерцијалне банке.

Приходи од управљања инвестиционим фондовима, односно њихово повећање у односу на планирано могу кључно утицати на коначан резултат Друштва за наредни период од три године и због тога ће већина активности коју Друштво планира да обавља бити везана за афирмацију инвестирања у инвестиционе фондове као и на обуку запослених у Комерцијалној банци који ће обављати послове посредовања.

Квалитетно управљање расходима у наредном периоду представљаће један од кључних сегмената за постизање пројектованих резултата пословања. Под квалитетним управљањем подразумева се оптимизација свих постојећих расхода као и активности у циљу смањења односно минимизирања постојећих трошкова Друштва.

Друштво ће у наредном периоду сигурно инвестирати у модернизацију софтверских апликација које поседује као и на квалитетну обуку посредника. Обука посредника подразумева и израду одговарајућих стручних и маркетиншких материјала који морају бити на располагању како посредницима тако и потенцијалним клијентима.

Планиране перформансе пословања по чланицама Групе у наредне три године

ЧЛАНИЦЕ ГРУПЕ	КБ БЕОГРАД			КБ БУДВА			КБ БАЊА ЛУКА			КОМБАНК Инвест		
	План у %	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018
Раст активне	-5,8	1,3	2,2	0,0	4,3	3,4	2,7	4,0	5,6	-	-	-
ROE	7,9	10,2	11,4	1,3	3,6	5,1	1,6	3,1	3,9	4,9	9,2	11,8
ROA	1,2	1,6	1,8	0,2	0,6	0,9	0,4	0,7	0,9	4,8	9,0	11,5
CIR	58,9	57,5	56,4	91,8	84,9	78,6	78,6	71,4	67,7	-	-	-
Каматна маржа на укупну активу	3,3	3,4	3,3	4,0	4,0	4,1	4,1	4,4	4,5	-	-	-

7. Истраживање и развој

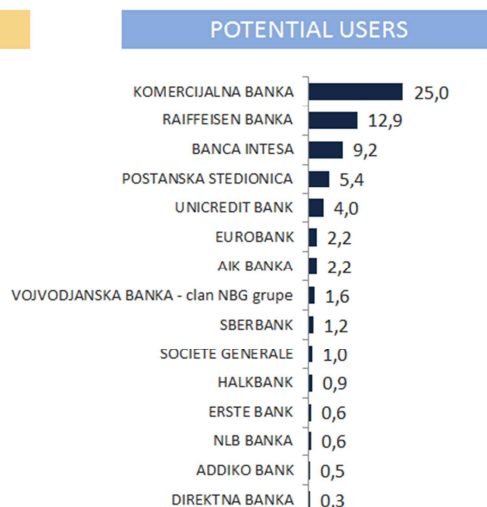
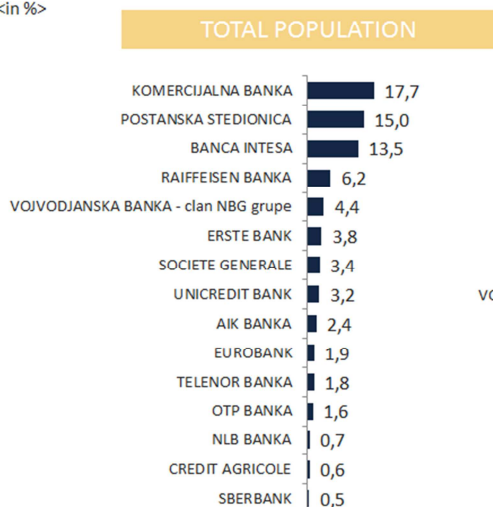
Банкарска Група континуирано прати активности на тржишту банкарских производа, при чему користи расположиве кадрове, а ангажује и специјализоване, независне агенције за истраживање јавног мњења.

Истраживање тржишта: IPSOS Strategic Marketing, Банкарски омнибус, мај 2017. године

The best bank in Serbia – Top 15

Ipsos Loyalty

<in %>

Base: Total population, last wave (N=1067)

Base: Non-users who plan to use banking service, last wave (N=63)

32 © 2017 Ipsos.

GAME CHANGERS

Агенције обезбеђују податке који се тичу задовољства клијената, а према спроведеним анализама, Група заузима водеће место по препознатљивости брэнда и квалитету услуга.

Резултати истраживања помажу у процесу доношења пословних одлука, посебно битних на сегменту развоја нових и унапређења и модификације постојећих производа и услуга.

У континуираном процесу праћења тржишних сигнала и потреба корисника и потенцијалних клијената, пословни сектори Групе су у претходном периоду корисницима понудили нове и/или унапредили одређене врсте кредита за становништво и микро клијенте, и развили, за наше услове задовољавајући, читав спектар услуга у сегменту електронског банкарства, платних и кредитних картица.

Резултати истраживања и развоја су имплементирани у Стратегију и бизнис план Групе.

8. Откуп сопствених акција и удела

Чланице Групе нису стицале сопствене акције у претходној пословној години, а не намеравају ни да стичу сопствене акције у наредном периоду.

9. Пословање огранака пре консолидације

Зависне банке, Комерцијална банка АД Будва и Комерцијална банка АД Бања Лука, воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Републике Црне Горе, односно Босне и Херцеговине. КомБанкИНВЕСТ АД Београд израђује финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни ревидирани финансијски извештаји зависних банака и Друштва за управљање инвестиционим фондовима су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу:

- рачуноводствених прописа Републике Србије,
- интерних аката матичне банке - Комерцијалне банке АД Београд и
- релевантних МРС и МСФИ.

Појединачни биланси стања чланица Групе пре консолидовања на дан 30.06.2017. године

ОПИС	(у хиљадама РСД)			
	КБ Београд	КБ Будва	КБ Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ
Готовина и средства код централне банке	48.163.638	1.755.897	3.394.558	76
Пласмани у ХОВ	130.691.725	2.658.249	1.782.977	151.846
Кредити и потраживања од банака и друге финансијске организације	34.922.924	1.082.273	704.042	1
Кредити и потраживања од комитената	141.862.687	7.084.463	11.993.346	-
Инвестиције у зависна друштва	2.611.859	-	-	-
Нематеријална улагања	323.055	8.873	26.010	-
Некретнине, постројења и опрема	5.718.325	329.198	59.977	36
Инвестиционе некретнине	2.084.645	116.317	287.485	-
Остала актива	7.619.681	953.430	279.273	2.250
УКУПНА АКТИВА	373.998.539	13.988.700	18.527.668	154.209
Депозити и остале обавезе према банкама и др. фин. орг.	5.655.581	205.206	2.637.768	-
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	294.511.663	11.112.900	11.760.743	-
Субординиране обавезе	6.050.242	-	-	-
Резервисања	1.241.184	168.906	22.203	798
Остале обавезе	5.870.599	86.574	131.853	1.762
УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ	313.329.269	11.573.586	14.552.567	2.560
Укупно капитал	60.669.270	2.415.114	3.975.101	151.649
УКУПНА ПАСИВА	373.998.539	13.988.700	18.527.668	154.209

Појединачни биланси успеха чланица Групе пре консолидовања за период од 01.01. до 30.06.2017. године

(у хиљадама РСД)

ОПИС	КБ Београд	КБ Будва	КБ Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ
Приходи од камата	7.276.776	281.028	352.943	189
Расходи камата	(887.942)	(39.007)	(82.128)	-
Добитак по основу камата	6.388.834	242.021	270.815	189
Приходи од накнада и провизија	3.193.406	88.170	119.547	11.398
Расходи од накнада и провизија	(730.628)	(23.398)	(44.394)	(1.088)
Добитак по основу накнада и провизија	2.462.778	64.772	75.153	10.310
Нето добитак/губитак по основу продаје ХоВ	83.369	543	-	2.498
Нето приходи/расходи од курсних разлика и девизне клаузуле	(17)	(152)	145	(1)
Остали пословни приходи	709.762	4.764	12.011	15
Нето расходи/приходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	227.327	33.446	4.419	-
Оперативни и остали пословни расходи	(5.451.891)	(285.440)	(347.706)	(10.084)
ГУБИТАК / ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.420.162	59.954	14.837	2.927
Порез на добит (текући и одложени)	1.235.813	-	-	-
ГУБИТАК / ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	5.655.975	59.954	14.837	2.927

10. Финансијски инструменти значајни за процену финансијског положаја

На дан 30.07.2017. године Група је располагала одговарајућим финансијским инструментима који су од кључног значаја за процену њеног финансијског положаја.

Позиција кредити и потраживања (од комитената, банака и других финансијских организација) износила је 197.014,4 милиона динара и чинила је 48,8% укупне консолидоване активе. Највећи део поменуте позиције (39,9% консолидоване активе) се односи на кредити и потраживања од комитената и износи 160.940,5 милиона динара на крају првог полугодишта 2017. године. На крају 2016. године кредити и потраживања од комитената су износили 166.401,0 милиона динара и чинили су 38,8% билансне активе Групе.

Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација, на дан 30.06.2017. године износе 36.074,0 милиона динара и чине 8,9% билансне активе док су на крају 2016. године износили 43.216,7 милиона динара и чинили су 10,1% активе Групе.

Финансијска средства расположива за продају износила су 132.446,8 милиона динара и чинила су 32,8% укупне консолидоване активе и највећим делом су се односила на хартије од вредности Републике Србије. На крају 2016. године финансијска средства расположива за продају износила су 139.808,2 милиона динара и чинила су 32,6 % консолидоване билансне активе.

С друге стране, депозити су представљали основни извор финансирања зависних банака, док је Матична банка користила и субординирани дуг. Депозити и остале обавезе према другим комитентима (укључујући и средства узета у форми кредитних линија) на дан 30.06.2017. године износили су 317.385,3 милиона динара и чинили су 78,7% консолидоване билансне пасиве. Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци су износили 7.860,5 милиона динара на крају првог полугодишта 2017. године и чинили су 1,9% консолидоване пасиве. На крају претходне године иста позиција је износила 9.822,5 милиона динара и чинила је 2,3% укупне билансне пасиве Групе.

У циљу јачања капиталне базе Групе, матична Банка је обезбедила део средстава и у форми субординираног дуга од стране ИФЦ-а. На дан 30.06.2017. субординиране обавезе Групе, у динарској противвредности, износе 6.050,2 милиона динара што чини 1,5% консолидоване билансне пасиве. Субординиране обавезе матичне банке имају рок доспећа 30.12.2017. године.

Чланице Групе су добро капитализоване, а показатељ адекватности капитала Групе износи 24,0%.

11. Управљање ризицима

Група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произилази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којим се управља кроз идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу и извештавање, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан систем управљања свим ризицима којима је изложена, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. Такође, у систем управљања ризицима интегрисан је и План опоравка Групе, као механизам ране идентификације ситуације тешког финансијског поремећаја у коме Група може предузети мере, односно применити дефинисане опције опоравка у циљу спречавања уласка у фазу ране интервенције у којој активно учешће има регулатор, или побољшања већ погоршаног финансијског стања.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Групе у складу са пословним могућностима и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности.

Група перманентно прати очекиване измене регулаторног оквира и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, као што је имплементација међународних стандарда финансијског извештавања 9 (МСФИ 9). Почевши од 30.6.2017. године Група примењује Базел III стандарде имплементираних од стране Народне банке Србије. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових производа Група анализира утицај свих нових услуга и производа

на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Групе.

Детаљни приказ циљева и политика управљања ризицима Групе је представљен у тачки 4. Напомена уз консолидоване финансијске извештаје.

Политика заштите од изложености кредитном ризику

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, Група примењује технике ублажавања кредитног ризика прибављајући и прихватљиве инструменте обезбеђења (колатерале), као секундарне изворе наплате пласмана. Група настоји да послује са клијентима добре кредитне способности, процењујући је у моменту подношења захтева и редовним мониторингом дужника, пласмана и колатерала, у циљу благовременог предузимања одговарајућих активности у поступку наплате.

Врсте обезбеђења потраживања зависе од процене кредитног ризика дужника, и утврђују се у сваком конкретном случају појединачно, а њихово прибављање се врши по закључењу уговора и пре реализације пласмана.

Група је унутрашњим актима регулисала вредновање инструмената кредитне заштите и управљање тим инструментима.

Приликом процене вредности колатерала, Група ангажује овлашћене проценитеље, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмању могућу меру, а непокретности, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити осигуране код осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу уз полисе осигурања винкулиране у њену корист.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала, процењена вредност се коригује за дефинисане проценте умањења у зависности од врсте колатерала и локације непокретности, који се редовно преиспитују и ревидирају.

Група посебну пажњу посвећује мониторингу колатерала и предузима активности на обезбеђењу нових процена вредности, али и на прибављању додатних колатерала, пре свега, код клијената са идентификованим проблемима у пословању, али и клијената код којих је покривеност колатералима смањена услед пада вредности прибављених колатерала.

Група је у свом пословању посебно изложена следећим врстама ризика:

- Кредитном и са њим повезаним ризицима
- Ризику ликвидности
- Тржишном ризику
- Каматном ризику у банкарској књизи
- Оперативном ризику
- Ризику улагања
- Ризику изложености и
- Ризику земље као и свим другим ризицима који се могу појавити у редовном пословању Групе.

Изложеност кредитном ризику

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе. Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу дужника, његовом уредношћу у извршавању обавеза према Групи, као и квалитетом инструмента обезбеђења.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се омогућује лимитирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, уз минимизирање капиталних захтева за кредитни ризик, ризик измирења и испоруке и ризик друге уговорне стране у циљу одржавања адекватности капитала на прихватљивом нивоу. Банке, чланице Групе, одобравају пласмане клијентима (правним и физичким лицима) за које процењују да су кредитно способни вршећи анализу, односно квантитативно и/или квалитативно мерење и процену кредитног ризика. С друге стране, Група не улаже у високо-ризичне пласмане, као што су улагања у потенцијално профитабилне пројекте али с високим ризиком, у инвестиционе фондове високоризичног портфолија и слично.

Група врши анализу, односно квантитативно и квалитативно мерење и процену кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга, као и примени регулативе. Праћењем и контролом портфолија у целини и по појединим сегментима, Група врши поређење са претходним периодима, идентификују трендове кретања и узроке промена нивоа кредитног ризика. Такође, прати показатеље квалитета активе (кретање NPL-а, степена покривености NPL исправкама вредности и слично), као и изложеност према регулаторно и интерно дефинисаним лимитима. Процес праћења квалитета кредита омогућава чланицама Групе да процене потенцијалне губитке као резултат ризика којима су изложене и да предузму корективне мере.

Изложеност ризику ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед немогућности чланица Групе да испуне своје доспеле обавезе о року доспећа, као и да у кратком року обезбеде ликвидна средства без већих трошкова. Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Групе у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива остале пасиве.

Матична банка, као и чланице Групе, у свом пословању поштују основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво ликвидних средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштују принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности испољава се и у немогућности Групе да трансформише поједине делове активе у ликвидна средства у кратком року. Група врши анализу ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве, односно обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Ризик ликвидности извора средстава заправо представља ризик да Група неће моћи да испуни обавезе услед повлачења нестабилних извора средстава, односно немогућности прибављања нових извора средстава. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се и кроз дефицит резерви ликвидности и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Матична банка, као и чланице Групе, активно предузимају превентивне мере у циљу минимизирања изложености ризику ликвидности.

Изложеност тржишним ризицима

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и

обухвата девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед волатилности девизних курсева, односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама поштујући принципе рочне трансформације средстава. У току 2016. године, Група је била усклађена са регулаторним показатељем девизног ризика који је изражен као 20% регулаторног капитала.

Изложеност каматном ризику

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Матична банка, као и чланице Групе, на свеобухватан начин благовремено утврђују узроке текуће и процењују факторе будуће изложености каматном ризику. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве.

Управљање каматним ризику има за циљ одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат и економску вредност капитала, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматних стопа и усклађивања извора са пласманима према висини каматне стопе и рочности.

Изложеност оперативним ризицима

Оперативни ризик је ризик могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед пропуса у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у банкама чланицама Групе, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик, који представља ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу судских или вансудских поступака. Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси Групе. У циљу минимизирања правног ризика и утицаја истог на финансијски резултат, Група наставља и даље да унапређује своју пословну праксу у делу правовременог резервисања по основу тужбених захтева против банака чланица Групе, а у складу са проценом будућег очекиваног губитка по том основу.

Ризик улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. У складу са регулативом прати се ниво трајних улагања и о томе се обавештавају Органи и Одбори Групе. На овај начин се обезбеђује да улагање чланица Групе у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Групе, те да улагања чланица Групе у лица која нису у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Групе не пређу 60% капитала Групе.

Велика изложеност

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи најмање 10% капитала Групе. Током прве половине 2017. године, Матична банка и банкарска Група су биле усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима изложености.

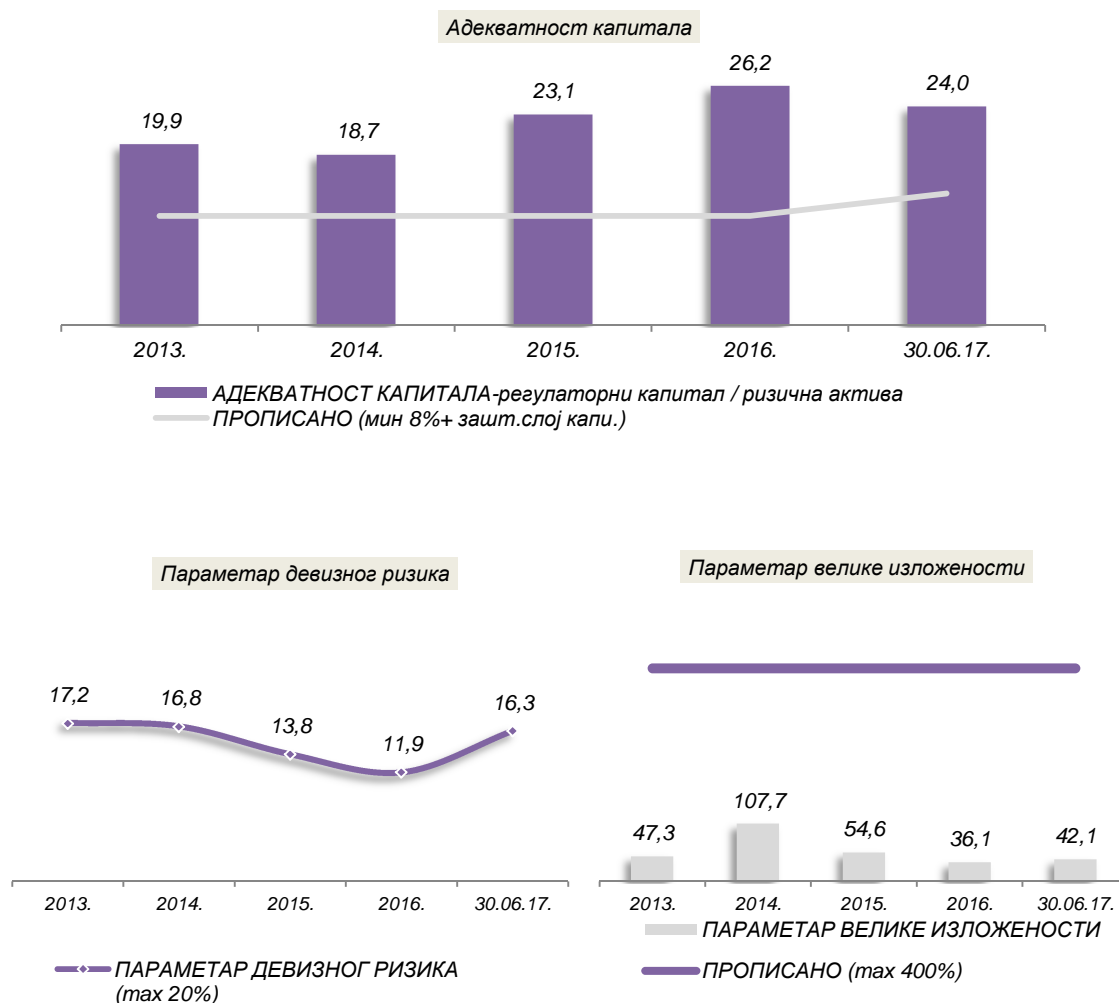
Изложеност ризику земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности Групе да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Изложеност Групе ризику земље је на прихватљивом нивоу.

Регулаторни захтеви за Групу

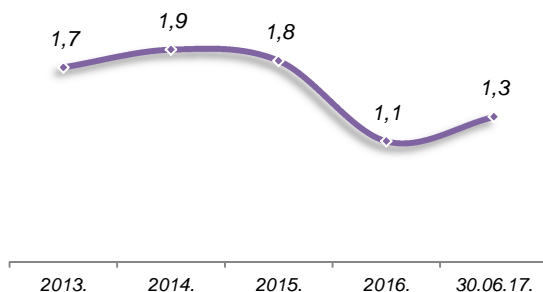
Према Закону о банкама: „За банкарску групу на консолидованој основи утврђују се:

- показатељ адекватности капитала,
- велика изложеност,
- улагање у друга правна лица и у основна средства,
- „отворена нето девизна позиција.“

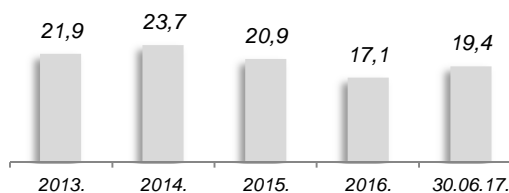

Лица повезана са банком

—♦— ИЗЛОЖЕНОСТ ПРЕМА ЛИЦИМА ПОВЕЗАНИМ СА БАНКОМ (max 25%)

Улагање Групе

■ УЛАГАЊЕ ГРУПЕ У ЛИЦА КОЈА НИСУ У ФИНАНСИЈСКОМ СЕКТОРУ
—♦— ПРОПИСАНО (max 60%)

12. Друштвено одговорно пословање

Хуманитарне и друге акције

Комерцијална банка АД Београд посебну пажњу обраћа на активности из области корпоративне друштвене одговорности. Овај сегмент нам је посебно важан, јер смо свесни његовог утицаја на поверење клијената и корпоративни имиџ. Активности у области CSR су пажљиво одабране и Група је у њима активно сарађивала са својим партнерима.

Настављена је сарадња са Фондом Б92 у акцији опремања породилишта у Србији „Заједно за бебе“. Од прикупљеног новца у претходној години планиране су донације опреме породилиштима у Врњачкој Бањи, Јагодини и Прибоју.

Комерцијална банка АД Београд пружа подршку спортистима из некомерцијалних спортова и подржала је учешће на европским и светским такмичењима, Милице Мандић, Иване Шпановић, Тијане Богдановић и др.

У сарадњи са Факултетом примењених уметности, у галеријском простору Комбанк арт хол, организовано је 10 изложби младих уметника, а исти простор је бесплатно уступљен и већ признатим уметницима.

CSR активности Матичне банке су координиране са банкама супсидијарима у Црној Гори и Републици Српској.

Правила корпоративног управљања

Правила корпоративног управљања су заснована на одговарајућим законским прописима (Закон о банкама и Закон о привредним друштвима). Кодексом корпоративног управљања успостављени су принципи корпоративне праксе према којој се, у пословању, понашају и придржавају носиоци корпоративног управљања. Циљ Кодекса је увођење добрих пословних обичаја и успостављање високих стандарда у области корпоративног управљања, који треба да обезбеде јачање поверења акционара, инвеститора, клијената и осталих заинтересованих страна. Добра пракса корпоративног управљања у основи омогућава конзистентност система контроле, заштиту интереса акционара, правовремену доставу свих релевантних информација о пословању и потпуну транспарентност кроз јавни приступ финансијским извештајима компанија.

Комерцијална банка ад Београд, као матична Банка у свом пословању, примењује Кодекс корпоративног управљања Привредне коморе Србије, који је усвојила Скупштина Привредне коморе Србије, а у складу са Одлуком о примени Кодекса корпоративног управљања Привредне коморе Србије коју је донео Извршни одбор Банке дана 09.04.2013. године. Текст Кодекса корпоративног управљања је јавно објављен на интернет презентацији Привредне коморе Србије (<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje>) као и на интернет презентацији Банке (www.kombank.com/korporativno-upravljanje).

Комерцијална банка АД Будва у свом пословању примењује Кодекс пословне етике који је усвојила Скупштина Привредне коморе Црне Горе (Службени лист Р. Црне Горе, бр. 45/11 од 09.09.2011.), а којим је прописано да одредбе истог обавезују све пословне субјекте који су регистровани на подручју Црне Горе.

Комерцијална банка АД Бања Лука у свом пословању примењује Стандарде корпоративног управљања које је донела Комисија за хартије од вредности Републике Српске у складу са чланом 309. Закона о привредним друштвима (Службени Гласник Републике Српске број 127/98, 58/09, 100/11 и 67/13) и чланом 260. Закона о тржишту хартија од вредности (Службени Гласник Републике Српске број 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 и 4/17).

Друштво за управљање инвестиционим фондовима КомБанк ИНВЕСТ АД Београд организовано је у форми једночланог нејавног акционарског друштва са системом дводомног управљања. Ради обезбеђења непристрасности, транспарентности и одговорности у корпоративном понашању Друштво примењује Правила пословања која је одобрила Комисија за хартије од вредности у складу са чланом 17. Закона о инвестиционим фондовима (Службени гласник РС, бр. 46/2006, 51/2009, 31/2011 и 115/2014), Правила понашања и професионалне етике која су усклађена са матичним друштвом, Политику управљања сукобом интереса и личним трансакцијама и др.

Надлежности и овлашћења свих органа чланица Групе заснована су на одговарајућим законским прописима и дефинисана у интерним актима. Правила корпоративног управљања имплементирана су кроз интерна акта и у самој примени истих не постоје одступања.

Потписано у име Комерцијалне банке АД Београд:

Саво Петровић
Извршни директор за финансије
и рачуноводство

Мирослав Перић
Члан Извршног одбора

Период извештавања: од **01.01.2017.** до **30.06.2017.**

Полугодишњи финансијски извештај за банке ПФИ-Б

Пословно име: **ГРУПА КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**

Матични број (МБ): **07737068**

Поштански број и место: **11000** **БЕОГРАД**

Улица и број: **СВЕТОГ САВЕ 14**

Адреса е-поште: **posta@kombank.com**

Интернет адреса: **www.kombank.com**

Консолидовани/Појединачни: **Консолидовани**

Усвојен (да/не): **не**

Ревдиран (да/не): **не**

Друштва субјекта консолидације:*

Седиште:

МБ:

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД | **БЕОГРАД** | **07737068**

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БУДВА | **БУДВА, ЦРНА ГОРА** | **02373262**

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА | **БАЊА ЛУКА, РЕПУБЛИКА СРПСКА** | **11009778**

КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД | **БЕОГРАД** | **20379758**

Особа за контакт: **Саво Петровић**

(уноси се само име и презиме особе за контакт)

Телефон: **011/333-9405**

Факс: **011/333-9395**

Адреса е-поште: **savo.petrovic@kombank.com**

Презиме и име: **Alexander Picker**

(особа овлашћена за заступање)

Документација за објаву (у ПДФ формату, као један документ):

1. Финансијски извештаји (биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о променама на капиталу, напомене уз финансијске извештаје),
2. Извештај о пословању,
3. Изјава лица одговорних за састављање извештаја.

*Попуњава се у случају сачињавања консолидованог годишњег финансијског извештаја

(потпис особе овлашћене за заступање)

БИЛАНС СТАЊА

на дан 30.06.2017.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		30.06. текуће године	31.12. претходне године
1	2	4	5
АКТИВА			
Готовина и средстава код централне банке	0001	53.311.465	61.919.102
Заложена финансијска средства	0002	-	-
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	0003	2.596.681	247.862
Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	0004	-	-
Финансијска средства расположива за продају	0005	132.446.840	139.808.210
Финансијска средства која се држе до доспећа	0006	241.276	368.999
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0007	36.073.923	43.216.681
Кредити и потраживања од комитената	0008	160.940.496	166.401.008
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0009	-	-
Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	0010	-	-
Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0011	-	-
Инвестиције у зависна друштва	0012	-	-
Нематеријална улагања	0013	357.938	394.546
Некретнине, постројења и опрема	0014	6.107.536	6.251.187
Инвестиционе некретнине	0015	2.488.447	2.608.051
Текућа пореска средства	0016	13.130	7.283
Одложена пореска средства	0017	1.769.488	-
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0018	353.527	349.523
Остала средства	0019	6.718.269	7.255.156
УКУПНА АКТИВА (од 0001 до 0019)	0020	403.419.016	428.827.608
ПАСИВА			
ОБАВЕЗЕ			
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	0401	-	-
Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	0402	-	-
Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	0403	-	-
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0404	7.860.534	9.822.519
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	0405	317.385.306	345.135.959
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0406	-	-
Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	0407	-	-
Субординиране обавезе	0408	6.050.242	6.178.390
Резервисања	0409	1.433.091	2.021.507
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0410	-	-
Текуће пореске обавезе	0411	-	9.027
Одложене пореске обавезе	0412	606.317	53.457
Остале обавезе	0413	5.484.251	6.314.329
УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0413)	0414	338.819.741	369.535.188
КАПИТАЛ			
Акцијски капитал	0415	40.034.550	40.034.550
Сопствене акције	0416	-	-
Добитак	0417	6.965.551	545.985
Губитак	0418	-	7.048.674
Резерве	0419	17.599.108	25.760.493
Нереализовани губици	0420	-	-
Учешћа без права контроле	0421	66	66
УКУПНО КАПИТАЛ (0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	0422	64.599.275	59.292.420
УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	0423	-	-
УКУПНА ПАСИВА (0414+0422-0423)	0424	403.419.016	428.827.608

БИЛАНС УСПЕХА

од 01.01.2017. до 30.06.2017.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године	01.01. - 30.06. претходне године
1	2	3	4
Приходи од камата	1001	7.908.793	9.247.439
Расходи од камата	1002	1.006.934	1.958.989
Нето приход по основу камата (1001-1002)	1003	6.901.859	7.288.450
Нето расход по основу камата (1002-1001)	1004	-	-
Приходи од накнада и провизија	1005	3.407.989	3.145.863
Расходи накнада и провизија	1006	794.976	597.326
Нето приход по основу накнада и провизија (1005-1006)	1007	2.613.013	2.548.537
Нето расход по основу накнада и провизија (1006-1005)	1008	-	-
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	1009	41.981	31.493
Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању	1010	-	-
Нето добитак по основу заштите од ризика	1011	-	-
Нето губитак по основу заштите од ризика	1012	-	-
Нето добитак по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	1013	-	-
Нето губитак по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	1014	-	-
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	1015	44.429	14.585
Нето губитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	1016	-	-
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1017	-	13.537
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1018	10.552	-
Нето добитак по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1019	306	-
Нето губитак по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1020	-	-
Остали пословни приходи	1021	726.245	163.819
Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	1022	265.192	-
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	1023	-	6.397.804
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003-1004+1007-1008+1009-1010+1011-1012+1013-1014+1015-1016+1017-1018+1019-1020+1021+1022-1023) ≥ 0	1024	10.582.473	3.662.617
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1003-1004+1007-1008+1009-1010+1011-1012+1013-1014+1015-1016+1017-1018+1019-1020+1021+1022-1023) < 0	1025	-	-
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1026	2.520.905	2.444.690
Трошкови амортизације	1027	327.779	417.867
Остали расходи	1028	3.246.437	3.490.426
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1024-1025-1026-1027-1028) ≥ 0	1029	4.487.352	-
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1024-1025-1026-1027-1028) < 0	1030	-	2.690.366
Порез на добитак	1031	-	-
Добитак по основу одложених пореза	1032	1.235.813	-
Губитак по основу одложених пореза	1033	-	-
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1029-1030-1031+1032-1033) ≥ 0	1034	5.723.165	-
ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1029-1030-1031+1032-1033) < 0	1035	-	2.690.366
Нето добитак пословања које се обуставља	1036	-	-
Нето губитак пословања које се обуставља	1037	-	-
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1034-1035+1036-1037) ≥ 0	1038	5.723.165	-
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1034-1035+1036-1037) < 0	1039	-	2.690.366
Добитак који припада матичном ентитету	1040	5.723.165	-
Добитак који припада власницима без права контроле	1041	-	-
Губитак који припада матичном ентитету	1042	-	2.690.366
Губитак који припада власницима без права контроле	1043	-	-
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1044	-	-
Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1045	-	-

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

од 01.01.2017. до 30.06.2017.

у хиљадама динара

Позиција 1	АОП 2	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године 3	01.01. - 30.06. претходне године 4
ДОБИТАК ПЕРИОДА	2001	5.723.165	-
ГУБИТАК ПЕРИОДА	2002	-	2.690.366
Остали резултат периода			
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак: Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	2003	-	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	2004	-	-
Актуарски добици	2005	-	-
Актуарски губици	2006	-	-
Позитивни ефекти промена вредности по основу осталих компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2007	-	-
Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2008	-	-
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак: Позитивни ефекти промена фер вредности по основу финансијских средстава расположивих за продају	2009	132.831	373.841
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2010	386.960	699.975
Добици по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока (хеџинг токова готовине)	2011	-	-
Губици по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока (хеџинг токова готовине)	2012	-	-
Позитивне кумулативне разлике по основу курсирања инооперација	2013	-	82.675
Негативне кумулативне разлике по основу курсирања инооперација	2014	143.349	-
Позитивни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2015	-	-
Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2016	-	-
Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2017	-	-
Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2018	-	-
Укупан позитиван остали резултат периода (2003-2004+2005-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018) ≥ 0	2019	-	-
Укупан негативан остали резултат периода (2003-2004+2005-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018) < 0	2020	397.478	243.459
УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2019-2020) ≥ 0	2021	5.325.687	-
УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2019-2020) < 0	2022	-	2.933.825
Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету	2023	5.325.687	-
Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле	2024	-	-
Укупан негативан резултат периода који припада матичном ентитету	2025	-	2.933.825
Укупан негативан резултат периода који припада власницима без права контроле	2026	-	-

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

од 01.01.2017. до 30.06.2017.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године	01.01. - 30.06. претходне године
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3005)			
1. Приливи од камата	3002	9.441.194	10.351.816
2. Приливи од накнада	3003	3.427.518	3.173.887
3. Приливи по основу осталих пословних активности	3004	769.791	108.777
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	3005	3.404	11.176
II. Одливи готовине из пословних активности (од 3007 до 3011)			
5. Одливи по основу камата	3007	1.079.317	2.026.854
6. Одливи по основу накнада	3008	795.984	598.645
7. Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	3009	2.736.623	2.265.820
8. Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет прихода	3010	476.766	383.323
9. Одливи по основу других трошкова пословања	3011	2.937.821	2.810.566
III. Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (3001-3005)			
IV. Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (3006-3001)			
V. Смањење пласмана и повећања депозита и осталих обавеза (од 3015 до 3020)			
10. Смањење кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, централне банке и комитената	3015	8.788.673	-
11. Смањење финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха, финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању	3016	8.108.136	2.301.234
12. Смањење потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3017	-	-
13. Повећање депозита и осталих обавеза према банкарма, другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	3018	-	17.992.194
14. Повећање финансијских обавеза које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха и финансијских обавеза намењених трговању	3019	-	-
15. Повећање обавеза по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3020	-	-
VI. Повећање пласмана и смањење узетих депозита и осталих обавеза (од 3022 до 3027)			
16. Повећање кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, централне банке и комитената	3022	-	3.352.690
17. Повећање финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха, финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању	3023	-	-
18. Повећање потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3024	-	-
19. Смањење депозита и осталих обавеза према банкарма, другим финансијским организацијама, централним банкарма и комитентима	3025	20.473.760	-
20. Смањење финансијских обавеза које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха и финансијских обавеза намењених трговању	3026	-	-
21. Смањење обавеза по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3027	-	-
VII. Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3012-3013+3014-3021)			
VIII. Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013-3012+3021-3014)			
22. Плаћени порез на добит	3030	15.151	21.941
23. Исплаћене дивиденде	3031	-	119.477
IX. Нето прилив готовине из пословних активности (3028-3029-3030-3031)			
X. Нето одлив готовине из пословних активности (3025-3028+3030+3031)			
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 3035 до 3039)			
1. Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3035	29.822.029	27.182.867
2. Приливи од продаје инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3036	-	-
3. Приливи од продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	3037	3.214	40
4. Приливи од продаје инвестиционих некретнина	3038	118.882	13.575
5. Остали приливи из активности инвестирања	3039	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 3041 до 3045)			
6. Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3041	37.194.515	43.840.603
7. Одливи за куповину инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3042	-	-
8. Одливи за куповину нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	3043	148.652	390.796
9. Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина	3044	-	-
10. Остали одливи из активности финансирања	3045	-	-
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (3034-3040)			
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (3040-3034)			
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 3048 до 3054)			
1. Приливи по основу увећања капитала	3048	44.898.057	65.673.766
2. Приливи готовине по основу субординираних обавеза	3049	-	-
3. Приливи по основу узетих кредита	3051	44.898.057	65.673.766
4. Приливи по основу издатих сопствених хартија од вредности	3052	-	-
5. Приливи по основу продаје сопствених акција	3053	-	-
6. Остали приливи из активности финансирања	3054	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 3056 до 3060)			
7. Одливи по основу откупа сопствених акција	3056	-	-
8. Одливи готовине по основу субординираних обавеза	3057	-	-
9. Одливи готовине по основу узетих кредита	3058	47.305.433	66.158.173
10. Одливи по основу издатих сопствених хартија од вредности	3059	-	-
11. Остали одливи из активности финансирања	3060	-	-
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (3048-3055)			
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (3055-3048)			
G. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3014+3034+3048)			
D. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3006+3021+3030+3031+3040+3055)			
Љ. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3063-3064)			
Е. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3064-3063)			
Ж. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ			
3. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3068	432.263	524.697
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3069	20.664	378.129
J. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (3065-3066+3067+3068-3069)	3070	31.790.216	43.853.706

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ
УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ
ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 30.06.2017. ГОДИНЕ

Београд, јул 2017. године

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКАРСКЕ ГРУПЕ

Комерцијална банка а.д., Београд (у даљем тексту "Матична банка") основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана је у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. Порески идентификациони број Матичне банке је 100001931.

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке имају:

Република Србија	41.74%
EBRD, Лондон	24.43%

Матична банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора
- 100% - Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија
- 99.998% - Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Мањински власник у Комерцијалној банци а.д., Бања Лука са 0.002% је Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји и напомене уз консолидоване финансијске извештаје представљају податке Матичне банке, Комерцијалне банке а.д., Будва, Комерцијалне банке а.д., Бања Лука и Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (у даљем тексту „Група“).

Комерцијална банка а.д., Будва основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке а.д., Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године. Матични број Комерцијалне банке а.д., Будва је 02373262.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године је уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. Матични број Комерцијалне банке а.д., Бања Лука је 11009778.

Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд основано је у децембру 2007. године и регистровано 5. фебруара 2008. године. Матични број Друштва је 20379758.

Активности Групе укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама, као и послове управљања инвестиционим фондовима. Група је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 30. јуна 2017. године Групу чине: централа и седиште Матичне банке у Београду, у улици Светог Саве бр. 14; седиште Комерцијалне банке а.д., Будва у Будви – ПЦ Подкошљун бб; седиште Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у Бања Луци – улица Веселина Маслеше бр. 6; седиште Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд у Београду, у улици Краља Петра бр.19; 11 пословних центара, 13 филијала и 223 експозитура на територији Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (2016. године: 34 филијале и 228 експозитура).

Група је на дан 30. јуна 2017. године имала 3,054 запослених, а 31. децембра 2016. године 3,152 запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Групе за 30.06.2017. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања ("МСФИ").

Приложени консолидовани финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Одлуком о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке ("Службени гласник Републике Србије" бр. 71/2014 и 135/2014).

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Матична банка је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Чланице Групе су у току 2017. године водиле пословне књиге и саставиле појединачне финансијске извештаје у складу са локалним законским прописима, осталим прописима који се базирају на Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима надлежних централних банака и регулаторних тела.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних банака су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу рачуноводствених прописа Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима и заокружени у хиљадама.

Функционалне валуте EUR из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Будва и ВАН из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту, односно функционалну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

2.2. Начело сталности пословања

Консолидовани финансијски извештаји су припремљени у складу са начелом сталности пословања, што подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене политике дате у наставку чланице Групе конзистентно примењују у свим периодима презентираним у овим финансијским извештајима.

(а) Консолидација

Матична банка има контролу над следећим правним лицима, чија је консолидација извршена у овим финансијским извештајима:

Правно лице	Учешће у капиталу
Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора	100%
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	99.99%
Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк Инвест а.д., Београд	100%

Консолидовани Биланс успеха и консолидовани биланс токова готовине су рекласификовани применом просечног курса у Републици Србији за 2017. годину од 123.4005 за један EUR и 63.0937 за један BAM, а остали консолидовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о осталом резултату и извештај о променама на капиталу) применом закључног курса на дан биланса од 120.8486 за један EUR односно 61.7889 за један BAM.

(б) Прерачунавање девизних износа

Пословне промене у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције активе и пасиве у иностраној валути, које су исказане по набавној вредности, прерачунате су у динаре према средњем курсу који је важио на дан биланса. Курсне разлике настале као резултат прерачуна девизних позиција исказане су у оквиру биланса успеха. Немонетарне позиције активе које се вреднују по набавној вредности у иностраној валути прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Курсеви најзначајнијих валута који су коришћени приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, утврђени од стране Народне банке Србије, били су следећи:

	30.06.2017.	У динарима 2016.
USD	105.6461	117.1353
EUR	120.8486	123.4723
CHF	110.3842	114.8473
BAM	61.7889	63.1304

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(в) Камата

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа којом се дисконтују будући новчани токови током очекиваног периода трајања финансијских средстава или обавеза (или, према потреби, током краћег периода) на његову садашњу вредност.

Приликом обрачуна ефективне каматне стопе, чланице Групе процењују будуће новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове, који се тичу финансијског инструмента, али не и будуће губитке који могу настати.

Обрачун ефективне каматне стопе укључује све плаћене или примљене накнаде и трошкове, који су саставни део ефективне каматне стопе.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати набавци или емитовању финансијског средства или обавезе.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане врши се по нето принципу, умањењем бруто обрачунате камате за износ исправке вредности, односно за износ који је извесно да се неће наплатити.

Приходи и расходи од камата исказани у оквиру извештаја о укупном резултату укључују:

- Камате обрачунате за финансијска средства и финансијске обавезе вредноване по амортизованој вредности уз коришћење ефективне каматне стопе и
- Камате по основу инвестиционих хартија од вредности расположивих за продају.

Приходи и расходи од камата за сва средства и обавезе којима се тргује сматрају се споредним за послове трговања чланица Групе и приказују се заједно са свим осталим променама у фер вредности средстава и обавеза којима се тргује у оквиру нето прихода од трговања.

(г) Накнаде и провизије

Приходи и расходи од накнада и провизија, који су саставни део ефективне каматне стопе финансијског средства или обавезе, укључени су у утврђивање ефективне каматне стопе.

Остали приходи од накнада и провизија се евидентирају у тренутку пружања услуга. Приходи од накнада и провизија укључују приходе по основу извршених услуга међународног и домаћег платног промета, издавања и коришћења платних картица, издавања гаранција, акредитива и осталих банкарских услуга.

Остали расходи од накнада и провизија се углавном односе на накнаде по основу извршених трансакција и услуга и евидентирају се у тренутку примања услуге.

(д) Нето приходи од трговања

Нето приходи од трговања обухватају добитке умањене за губитке проистекле из трговања средствима и обавезама, укључујући и све реализоване и нереализоване промене фер вредности и курсне разлике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ђ) Нето приходи од осталих финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха

Нето приходи од осталих финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха се односе на финансијска средства и обавезе исказане по фер вредности кроз биланс успеха и укључују све реализоване и нерелизоване промене у њиховој фер вредности.

(е) Дивиденде

Приходи по основу дивиденди се признају у моменту прилива економских користи од дивиденди. Дивиденде су приказане у оквиру позиције остали приходи.

(ж) Оперативни и финансијски лизинг

Сва плаћања током године по основу оперативног лизинга, евидентирана су као трошак у билансу успеха равномерно праволинијски током периода трајања лизинга. Одобрене стимулације за лизинг се признају у оквиру укупних трошкова лизинга током трајања периода лизинга.

Минималне лизинг рате за финансијски лизинг се расподељују између финансијских трошкова и смањења преосталог износа обавезе за финансијски лизинг. Финансијски трошкови се разграничавају на све периоде током трајања лизинг периода, тако да дају уједначену периодичну каматну стопу за преостали износ лизинг обавезе.

(з) Порески расходи

Порески расходи обухватају текуће порезе и одложене порезе. Текући порези и одложени порези се приказују у билансу успеха, осим у мери у којој се односе на ставке које се директно признају у оквиру капитала или у оквиру осталог укупног резултата.

(i) Текући порез на добит

Текући порез представља очекивану обавезу или потраживање по основу пореза на добит за обрачунски период, уз коришћење пореских стопа важећих или које ће важити на датум извештавања, са одговарајућим корекцијама пореске обавезе из претходне године.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак/(губитак) периода.

(ii) Одложени порези

Одложени порези се утврђују у односу на привремене разлике настале између књиговодствених вредности имовине и обавеза у финансијским извештајима и вредности имовине и обавеза за пореске сврхе. Приликом одређивања одложених пореза користе се пореске стопе за које се очекује да ће бити у примени у тренутку настанка привремених разлика, а на основу законских прописа који су били у примени на извештајни датум.

Одложени порез на добитак који се односи на ставке које се директно евидентирају у корист или на терет капитала, такође се евидентирају на терет, у корист капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3) Порески расходи (наставак)

(ii) Одложени порези (наставак)

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се нетирају уколико постоји законско право да се нетирају текућа пореска средства и текуће пореске обавезе и одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт истом пореском обвезнику или различитим пореским обвезницима који намеравају да или измире текуће пореске обавезе и средства на нето основи или да истовремено остваре средства и измире обавезе у сваком будућем периоду у ком се очекује измирење или повраћај значајних износа одложених пореских обавеза или средства.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се преноси порески губитак и кредити могу умањити. Одложена пореска средства су предмет анализе на крају сваког извештајног периода и коригују се до износа за који више није вероватно да ће доћи до реализације неопходне опорезиве добити. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике.

(iii) Остали порези и доприноси

У складу са важећим регулативама у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини чланице Групе плаћају различите порезе и доприносе, порез на додату вредност, порез на капитални добитак и доприносе на зараде. Ови расходи укључени су у "Остале пословне расходе".

(u) Финансијска средства и обавезе

(i) Признавање

Чланице Групе врше почетно признавање пласмана, депозита, зајмова и субординираних обавеза онда када су пласирана или примљена. Сва остала финансијска средства и обавезе се почетно признају на датум када Група ступа у уговорни однос у складу са условима датог финансијског инструмента.

Почетно вредновање финансијских средстава или финансијских обавеза се врши по фер вредности увећаној за ставке које се не воде по фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати њиховој куповини или издавању.

(ii) Класификација

Чланице Групе класификују финансијска средства у следеће категорије: финансијска средства намењена трговини, кредите и потраживања и инвестиционе хартије од вредности. Видети рачуноводствене политике З(к), З(л) и З(љ).

Чланице Групе вреднују своје финансијске обавезе по амортизованој вредности или их класификују као обавезе које се држе ради трговине. Видети рачуноводствене политике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) *Финансијска средства и обавезе (наставак)*

(iii) *Престанак признавања*

Чланице Групе престају са признавањем финансијског средства када уговорна права над готовинским токовима везаним за средство истекну, или када чланица Групе трансакцијом пренесе сва суштинска права и користи везане за власништво над финансијским средством или ако трансакцијом нити пренесе нити задржи сва суштинска права везана за власништво, али не задржава контролу над финансијским средством. Сво власништво над пренесеним финансијским средством које испуњава услове за престанак признавања које је чланица Групе створила или задржала, признаје се као засебно средство или обавеза у билансу стања. Приликом престанка признавања финансијског средства, разлика између књиговодствене вредности (или књиговодствене вредности дела средства који је пренет), и збира примљене надокнаде (укључујући нова средства која су набављена умањена за нове преузете обавезе), као и збирни добици или губици који су претходно признати у извештају о укупном резултату, признају се у билансу успеха.

Чланица Групе обавља трансакције по којима врши пренос средстава признатих у свом билансу стања, мада задржава све или суштински све ризике и користи или њихов део од пренесених средстава. Ако се сви или суштински сви ризици и користи задржавају, онда не долази до престанка признавања средства. Пренос средстава са задржавањем свих или суштински свих ризика и користи укључује, на пример, трансакције поновног откупа.

Код трансакција у којима чланица Групе, нити задржава, нити преноси суштински све ризике и користи од власништва над финансијским средством и задржава контролу над средством, чланица Групе наставља да признаје средство у мери у којој њена повезаност са средством наставља, а која се одређује на основу њене изложености променама у вредности пренесеног средства. Чланица Групе врши искњижење обавезе када је обавеза измирена, укинута или када је пренета на другог.

(iv) *Нетирање*

Финансијска средства и обавезе се нетирају, а нето износ се приказује у извештају о финансијској позицији само када Група има законско право да нетира признате износе и када има намеру да измири обавезе на нето основи или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

Приходи и расходи се исказују по нето принципу само у случајевима када је то дозвољено према МСФИ или за приходе и расходе који настају по основу групе сличних трансакција, као што су то трансакције које чланице Групе имају по основу трговања.

(v) *Вредновање по амортизованој вредности*

Амортизована вредност финансијског средства или обавезе је износ по коме се средства или обавезе иницијално вреднују, умањен за отплате главнице, а увећан или умањен за акумулирану амортизацију коришћењем метода ефективне каматне стопе на разлику између иницијалне вредности и номиналне вредности на дан доспећа инструмента, умањеног за обезвређење.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vi) Вредновање по фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената представља износе по којима се средства могу разменити или обавезе измирити између упућених, вољних страна у трансакцији по тржишним условима.

Кад год је могуће, чланице Групе мере фер вредност употребом тржишних цена доступних на активном тржишту за дати инструмент. Тржиште се сматра активним ако су котиране цене лако и редовно доступне и представљају стварне и редовне тржишне трансакције под тржишним условима.

У случају да тржиште за финансијске инструменте није активно, чланице Групе одређују фер вредност употребом методологије процене. Методологије процене укључују трансакције по тржишним условима између упућених, вољних страна (ако су доступне), позивање на постојећу фер вредност осталих инструмената који су суштински исти, анализа дисконтованих токова готовине и друге алтернативне методе. Одабрана методологија процене максимално користи тржишне податке, заснива се у најмањој могућој мери на проценама које су специфичне за чланицу Групе, укључује све факторе које учесници на тржишту сматрају као одређујуће за цену, и у складу је са прихваћеним економским методологијама за одређивање цене финансијских инструмената. Улазни подаци за методе процене разумно одражавају тржишна очекивања и факторе ризика-приноса који су садржани у финансијском инструменту. Чланица Групе подешава методе процене и тестира њихову исправност употребом цена из уочљивих постојећих трансакција на тржишту за исте инструменте, на основи других доступних уочљивих тржишних података.

Најбољи доказ фер вредности финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је цена остварена у трансакцији, тј. фер вредност надокнаде која је дата или примљена, осим ако је фер вредност датог инструмента доказана поређењем са другим уочљивим постојећим трансакцијама на тржишту за исте инструменте (тј. без модификовања или преформулисања) или је заснована на методи процене чије варијабле укључују само податке који су уочљиви на тржишту. Када цена остварена у трансакцији даје најбољи доказ фер вредности приликом иницијалног признавања, финансијски инструменти се иницијално мере по цени трансакције и све разлике између те цене и вредности која је иницијално установљена методом процене се накнадно исказују у билансу успеха, у зависности од појединих чињеница и околности трансакције, али не касније од момента када је процена подржана уочљивим тржишним подацима или када је трансакција закључена.

Све разлике између фер вредности приликом почетног признавања и износа који може да зависи од неуочљивих параметара признају се у оквиру биланса успеха без одлагања, али се признају током века трајања инструмента на одговарајући начин или приликом њиховог искупљења, преноса или отуђења, или када фер вредност постане уочљива. Средства и дуге позиције се мере по понуђеној цени, а обавезе и кратке позиције се мере по траженој цени. Фер вредност одражава кредитни ризик инструмента и укључује корекције које одражавају кредитни ризик чланице Групе и друге уговорне стране, где је то релевантно. Процене фер вредности засноване на моделима процене се коригују за све остале факторе, као што су ризик ликвидности или модели неизвесности, у мери у којој чланица Групе сматра да трећа лица учесници на тржишту могу да их узму у обзир приликом одређивања цене трансакције.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vii) Идентификација и вредновање обезвређења

На датум биланса стања чланице Групе процењују да ли постоје објективни докази о обезвређењу финансијских средстава која нису евидентирана по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијско средство или група финансијских средстава се сматрају обезвређеним када докази указују на настанак догађаја губитка, након почетног признавања средства, као и да догађај губитка утиче на будуће токове готовине везане за средство који се могу поуздано проценити.

Објективни докази да су финансијска средства (укључујући и власничке хартије од вредности) обезвређена могу се састојати од значајних финансијских тешкоћа дужника или издаваоца, неиспуњавања или кршења уговорних обавеза дужника, рефинансирања кредита од стране банке на начин који банка иначе не би узела у разматрање, индикација да се против дужника или издаваоца покреће стечајни поступак, нестанка активног тржишта за хартију од вредности, или других уочљивих података који се односе на групу средстава, као што су неповољне промене у кредитном статусу дужника или издаваоца у оквиру Групе, или економски услови који се подударају са кршењима обавеза у оквиру Групе. Надаље, за инвестиције у власничке хартије од вредности, значајно или континуирано смањење њихове фер вредности испод њихове набавне вредности представља објективан доказ обезвређења.

Чланица Групе разматра доказе о обезвређењу пласмана, као и хартија од вредности које се држе до доспећа, како на нивоу појединачног средства, тако и на групном нивоу. Сви појединачно значајни кредити, као и хартије од вредности које се држе до доспећа се процењују појединачно на обезвређење. Сви појединачно значајни кредити, као и хартије од вредности које се држе до доспећа за које се установи да нису појединачно обезвређени се групно процењују на обезвређење које је настало али није идентификовано. Кредити и хартије од вредности које се држе до доспећа који нису појединачно значајни се групно процењују на обезвређење груписањем кредита и хартија од вредности које се држе до доспећа по сличним карактеристикама.

У процењивању групног обезвређења чланице Групе користе статистичке моделе историјских кретања у вероватноћи да ће доћи до кршења обавеза, времена потребног за повраћај и износа насталог губитка, коригованих за процену руководства о томе да ли су текући економски и кредитни услови такви да постоји вероватноћа да стварни губици могу бити већи или мањи од оних на које указују историјски модели. Стопа кршења обавеза, стопа губитка и очекивано време будућег повраћаја редовно се пореде са стварним резултатима да би се установило да ли су одговарајући.

Губици због обезвређења средстава евидентираних по амортизованој набавној вредности се мере као разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и садашње вредности будућих процењених токова готовине дисконтованих употребом иницијалне ефективне каматне стопе датог средства. Губици се признају у билансу успеха и рефлектовани су на конту резервисања за губитке по кредитима. Када догађаји након датума биланса стања утичу на износ смањења износа губитка због обезвређења, такво смањење губитка због обезвређења се сторнира кроз биланс успеха. Губици због обезвређења хартија од вредности расположивих за продају се признају преносом збирног износа признатог губитка на остали укупни резултат у билансу успеха. Збирни губитак који се преноси са осталог укупног резултата на биланс успеха представља разлику између набавне цене умањене за износ враћене главнице и амортизације, и садашње фер вредности умањене за губитке због обезвређења претходно признате у билансу успеха. Промене у резервисањима за губитке због обезвређења које се приписују временској вредности су укључене као компонента каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vii) Идентификација и вредновање обезвређења (наставак)

Ако се у будућем периоду фер вредност обезвређених дужничких хартија од вредности расположивих за продају повећа и повећање може да се објективно припише догађају који се догодио након признавања губитка због обезвређења у билансу успеха, онда се губитак због обезвређења сторнира, а сторнирани износ се признаје у билансу успеха. Међутим, накнадни повраћај фер вредности обезвређених власничких хартија од вредности расположивих за продају се признаје у оквиру осталог укупног резултата.

Чланице Групе врше отпис одређених кредита, пласмана и хартија од вредности за које је утврђено да неће бити наплаћени (видети напомену 4.1).

(ј) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају готовину у благајни, средства код централних банака којима се може неограничено располагати и високо ликвидну финансијску активу са доспећем краћим од 3 месеца, малим ризиком промене вредности, а која се користе од стране чланица Групе за управљање краткорочном ликвидношћу.

Новчана средства се воде по амортизованој вредности у билансу стања.

(к) Средства и обавезе намењене трговини

Средства и обавезе намењене трговини представљају средства и обавезе које чланице Групе набављају или која су настала превасходно у циљу продаје или поновног откупа у блиској будућности, или које чланица Групе држи у оквиру портфолија којим се јединствено управља у циљу краткорочне добити или регистровања позиције.

Средства и обавезе намењене трговини се почетно признају и накнадно мере по фер вредности у билансу стања, са трошковима трансакције директно признатим у билансу успеха. Све измене у фер вредности се признају у оквиру нето прихода од трговања у билансу успеха. Средства и обавезе намењене трговини се не рекласификују након њиховог почетног признавања, осим што се недериватна средства намењена трговању, изузев оних која су означена по фер вредности кроз биланс успеха приликом почетног признавања, могу рекласификовати из категорије намењене трговању, уколико се више не држе са циљем продаје или поновног откупа у блиској будућности, и ако су следећи услови испуњени:

- Ако финансијско средство испуњава дефиницију пласмана и потраживања (ако финансијско средство није морало да се класификује као намењено трговању приликом почетног признавања), онда се оно може рекласификовати из категорије намењене трговању, само уколико правно лице има намеру и могућност да држи финансијско средство у догледној будућности или до његовог доспећа.
- Ако финансијско средство не испуњава дефиницију пласмана и потраживања онда се оно може рекласификовати из категорије намењене трговању, али само у ретким случајевима.

Деривати

Финансијски деривати обухватају *forward* и *swap* трансакције. Финансијски деривати иницијално се признају по набавној вредности и накнадно се прерачунавају по тржишној вредности. Тржишне вредности се добијају на основу различитих техника процене, укључујући дисконтовање новчаних токова. Финансијски деривати се рачуноводствено приказују у оквиру активе уколико је њихова тржишна вредност позитивна, односно у оквиру пасиве уколико је њихова тржишна вредност негативна. Промене у тржишној вредности финансијских деривата исказују се у билансу успеха, у оквиру нето прихода од трговања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(л) Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и која чланице Групе не намеравају да продају у кратком року. Кредити и потраживања настају када банка пласира новац или услуге дужнику без намере да даље тргује овим пласманима. Кредити и потраживања обухватају пласмане банкама и пласмане клијентима. Кредити и потраживања се иницијално вреднују по набавној вредности увећаној за директне трансакционе трошкове. Након иницијалног признавања, кредити и потраживања се вреднују по амортизованим вредностима применом метода ефективне каматне стопе.

Кредити одобрени у динарима, за које је уговорена заштита од ризика путем везивања за курс динара у односу на EUR, другу инострану валуту или раст индекса цена на мало прерачунати су у динаре на дан биланса у складу са одредбама конкретног уговора за кредит. Ефекти извршеног прерачуна су исказани у оквиру прихода и расхода од трговања. Кредити се приказују у износу умањеном за појединачна и групна резервисања по основу обезвређења. Појединачна и групна резервисања се одузимају од књиговодствене вредности кредита који су идентификовани као обезвређени да би се њихова вредност смањила до њихове надокнадиве вредности. Ако у будућем периоду дође до смањења обезвређења због губитка, а смањење се може објективно приписати догађају који се догодио након признавања губитка због обезвређења (као што је побољшање у кредитном рејтингу дужника), онда се за претходно признат губитак због обезвређења сторнира резервисање за обезвређење. Сторнирани износ се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру прихода од укидања трошкова обезвређења за кредитне губитке.

(љ) Инвестиционе хартије од вредности

Инвестиционе хартије од вредности се иницијално вреднују по фер вредности, укључујући и све директне трансакционе трошкове, за све хартије од вредности које се не исказују по фер вредности кроз биланс успеха, док се њихово накнадно вредновање врши у зависности од њихове класификације као хартија које се држе до доспећа, као хартија по фер вредности кроз биланс успеха или као хартија расположивих за продају.

(и) Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, за које чланице Групе имају намеру и могућност да их држе до рока доспећа и која нису исказана као финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха или као средства расположива за продају.

Финансијска средства које се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе. У случају да дође до продаје значајног дела финансијских средстава која се држе до доспећа, цела категорија ће бити рекласификована као расположива за продају, односно чланица Групе неће бити у могућности да изврши поновну класификацију финансијских средстава која се држе до доспећа, ни у текућем, ни у наредна два извештајна периода. Међутим, продаја и рекласификација у неком од наведених случајева неће угрозити рекласификацију:

- Продаја или рекласификација који су извршене непосредно пре рока доспећа, тако да промене у тржишним каматним стопама не би имале значајан утицај на фер вредност финансијског средства,
- Продаја или рекласификација који су извршене након што је чланица Групе наплатила највећи део главнице финансијског средства и
- Продаја или рекласификација који се односе на појединачне случајеве, за које се не очекује да ће се поновно догодити, односно који нису под контролом чланице Групе и као такви се не могу предвидети у разумној мери.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(љ) *Инвестиционе хартије од вредности (наставак)*

(ii) *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха*

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха су финансијска средства класификована као средства која се држе ради трговања или која су после почетног признавања назначена од стране чланице Групе као финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха су средства која су стечена или настала првенствено ради продаје или куповине у блиској будућности, која су део портфолија финансијских инструмената којима се заједно управља и за која постоји доказ о недавном остварењу добити у кратком року или деривати. Руководства чланица Групе нису приликом иницијалног признавања класификовала финансијска средства у подкатегорију средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха.

(iii) *Финансијска средства расположива за продају и учешћа у капиталу*

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају или која нису класификована ни у једну другу категорију финансијских средстава. Финансијска средства расположива за продају су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена.

Уколико за финансијска средства расположива за продају не постоји активно тржиште, њихово вредновање се врши по набавној вредности. Сва остала финансијска средства расположива за продају се вреднују по фер вредности.

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Приходе од дивиденди чланице Групе признаје у моменту прилива економске користи. Приходи и расходи по основу курсних разлика који настају по основу хартија од вредности расположивих за продају признају се у оквиру биланса успеха.

Остале промене у фер вредности се признају у оквиру осталог укупног резултата до тренутка продаје или обезвређења хартије од вредности, када се кумулирани приходи и расходи, претходно признати у оквиру осталог укупног резултата, рекласификују и исказују у оквиру прихода и расхода, као корекција по основу рекласификације.

У случају када финансијска средства расположива за продају забележе пад фер вредности, уз постојање објективних доказа умањења вредности средстава (дуготрајан и континуиран пад вредности у периоду дужем од дванаест месеци, као и пад вредности изнад 30% набавне вредности средстава), акумулирани губитак који је признат директно у капиталу, искњижава се из капитала и признаје као расход обезвређења, иако признавање финансијског средства није престало (МРС 39.59, МРС 39.67 и МРС 39.68).

Недеривативна финансијска средства се могу рекласификовати из категорије средстава расположивих за продају у категорију кредита и потраживања у случају када задовоље критеријуме дефинисане за ту категорију и уколико чланица Групе има намеру и могућност да та средства држи у предвидивом временском периоду у будућности или до њиховог доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(м) *Некретнине и опрема*

(i) *Признавање и вредновање*

Почетно мерење некретнине и опреме врши се по набавној вредности или по цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно могу приписати набавци средства. Купљени софтвер који је саставни део неопходан за функционалну употребљивост опреме, капитализује се као део те опреме.

Након почетног признавања, опрема се вреднује по набавној вредности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке услед смањења вредности.

Након почетног признавања, некретнине се вреднују по ревалоризационом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности. Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност битно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода.

Када делови некретнине или опреме имају различите корисне векове трајања, они се воде као засебне ставке (главне компоненте) опреме.

Добици или губици настали отуђењем некретнина и опреме утврђују се као разлика између вредности остварене њиховом продајом и њихове књиговодствене вредности и исказују се у оквиру осталих прихода или расхода.

(ii) *Накнадни трошкови*

Трошкови замене саставног дела неког основног средства признају се као део књиговодствене вредности тог основног средства уколико је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим саставним делом прилити у чланицу Групе и ако се цена коштања тог дела може поуздано измерити. Књиговодствена вредност замењеног дела се искњижава. Трошкови редовног сервисирања некретнине и опреме се признају у билансу успеха када настану.

(iii) *Амортизација*

Амортизација се признаје у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, постројења и опреме, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Средства узета на лизинг се амортизују током периода лизинга или корисног века средства, у зависности који је период краћи.

Примењене стопе амортизације у текућем и претходном обрачунском периоду су:

Опис	Процењен користан	
	век (у годинама)	%
Грађевински објекти	40	2.50%
Компјутерска опрема	4 - 5	20%-25%
Намештај и остала опрема	5 – 15	6.7%-50%
Улагања на туђим основним средствима	1 – 23	4.25%-86.2%

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

Трошкови одржавања средстава се признају у билансу успеха за период у коме настану.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(н) Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Накнадни трошкови по основу улагања у нематеријална улагања се могу капитализовати само у случају када се могу очекивати повећане будуће економске користи од средства на које се они односе. Сви остали трошкови представљају расход периода у којем су настали.

Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке нематеријалних улагања, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Процењени корисни век нематеријалних улагања износи од 3 до 7 година, односно амортизационе стопе се крећу у распону од 14.29% до 33.34%.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

(њ) Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине које се држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или у обе сврхе, а не за продају у редовном току пословања или за коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе.

Иницијално вредновање инвестиционих некретнина се врши по набавној вредности, односно цени коштања. Набавна вредност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену купопродајну цену и све издатке који се директно могу приписати набавци средства.

За накнадно вредновање инвестиционих некретнина чланице Групе користе модел набавне вредности, односно инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Процењени век трајања инвестиционих некретнина је 40 година, а амортизација се обрачунава по стопи од 2.5%. Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

(о) Средства стечена наплатом потраживања и средства намењена продаји

Као стална средства намењена продаји класификују се средства чија се књиговодствена вредност може првенствено повратити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак коришћења.

Вредновање сталних средстава расположивих за продају се врши по нижој од следећих двеју вредности: књиговодственој или фер вредности умањеној за трошкове продаје. У случају да средство не буде продато у року од једне године након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу сталних средстава намењених продаји, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(о) Средства стечена наплатом потраживања и средства намењена продаји (наставак)

Наплата потраживања преузимањем покретне и непокретне имовине, у случају када је потраживање обезбеђено хипотеком, фидуцијом, залогом на покретним стварима или неком другом врстом обезбеђења, врши се на основу одлуке суда и/или уговора о купопродаји проистеклим из вансудског поравнања или аукцијске куповине.

Покретна и непокретна средства стечена наплатом потраживања признају се у пословним књигама као залихе средстава стечених наплатом потраживања, са намером продаје у року од годину дана.

Иницијално се вреднују по нижој вредности од:

- бруто вредности потраживања по основу којег се стиче имовина или
- проценене вредности имовине (која није старија од једне године) умањене за трошкове продаје.

Изузетно, када се имовина стиче одлуком суда у износу који је нижи од бруто вредности потраживања, имовина се вреднује по вредности из судске одлуке. При томе се врши и процена стечене имовине у што краћем периоду, а најкасније на крају текуће године.

Након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу средстава стечених наплатом потраживања, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности. Код средстава стечених наплатом потраживања и средстава намењених продаји чланице Групе примењују процедуре обавезне процене фер вредности пре поступка продаје. Процене се врше од стране квалификованих екстерних експерата, ако је постојећа процена старија од годину дана, са циљем формирања оквира за продајне цене.

На основу обезбеђених процена квалификованих експерата о вредности средстава стечених наплатом потраживања и средстава намењених продаји, врши се усаглашавање књиговодствене и фер вредности предметне имовине у складу са захтевима МСФИ 5.

(п) Лизинг

По основу уговора о лизингу чланице Групе се појављују као корисник лизинга. Чланице Групе класификују лизинг као финансијски у случају када је уговором регулисано да се у основи сви ризици и користи по основу власништва над предметом лизинга преносе на корисника лизинга. Сви остали уговори о лизингу се класификују као уговори о оперативном лизингу.

Лизинг уговори који се односе на закуп пословног простора у којима се налазе експозитуре, углавном се односе на оперативни лизинг. Сва плаћања током године по основу оперативног лизинга, евидентирана су као трошак у извештају о укупном резултату равномерно праволинијски током периода трајања лизинга.

Средства које се држе по основу уговора о финансијском лизингу се признају као средства чланица Групе по њиховој фер вредности или, ако је та вредност нижа, по садашњој вредности минималних лизинг рата, утврђених на почетку трајања уговора о лизингу. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга укључена је у оквиру извештаја о финансијској позицији као обавеза по основу финансијског лизинга. Лизинг рате су подељене на део који се односи на финансијски трошак и део који умањује обавезу по основу финансијског лизинга, тако да се постигне константна каматна стопа на преосталом делу обавезе. Финансијски трошак се исказује директно као расход периода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(р) Обезвређење нефинансијских средстава

Књиговодствена вредност нефинансијских средстава, осим инвестиционих некретнина и одложених пореских средстава, се анализира на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли постоје показатељи који указују да је дошло до њиховог обезвређења. У случају да се утврди да постоје одређени показатељи обезвређења, утврђује се надокнадива вредност средстава. Губитак по основу обезвређења се признаје ако књиговодствена вредност средства превазилази његову процењену надокнадиву вредност.

Надокнадива вредност средства се утврђује као вредност која је већа од употребне вредности средства и његове фер вредности. За потребе утврђивања употребне вредности, процењени будући новчани приливи по основу средства се дисконтују на њихову садашњу вредност, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца, као и ризика специфичних за средство.

Губитак по основу обезвређења се признаје у случају када је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Губитак по основу обезвређења се признаје у оквиру резултата периода.

Губици по основу обезвређења из претходних периода се процењују на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли је дошло смањења губитака или да они више не постоје. Губитак по основу обезвређења се укида у случају да је дошло до промене претпоставки коришћених за утврђивање надокнадиве вредности средства. Губитак по основу обезвређења се укида само до износа до којег књиговодствена вредност средства не прелази књиговодствену вредност која би била утврђена, умањена за амортизацију средства, у случају да није било признавања губитка по основу обезвређења.

(с) Депозити, кредити и субординиране обавезе

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе представљају основни извор финансирања Групе.

Чланице Групе класификују инструменте финансирања као финансијске обавезе или као капитал у складу са суштином уговорених услова за конкретни инструмент.

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе се иницијално вреднују по фер вредности увећаној за све директне трансакционе трошкове, док се њихово накнадно вредновање врши по амортизованој вредности применом метода ефективне каматне стопе.

(т) Резервисања

Резервисање се признаје у случају када се очекује да ће чланица Групе, као резултат прошлих догађаја, имати садашњу законску или изведену обавезу, која се може поуздано утврдити и за чије измирење се очекује да ће доћи до одлива ресурса, који представљају економску корист за чланицу Групе. Резервисање се утврђује путем дисконтовања очекиваних будућих новчаних одлива, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца и, тамо где је то одговарајуће, ризика специфичних за обавезу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ћ) Бенефиције запослених

У складу са прописима, чланице Групе су у обавези да плаћају обавезе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Чланице Групе су, такође, обавезне да од бруто зарада запослених обуставе доприносе и да их, у име запослених, уплате тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Законом о раду, чланице Групе су у обавези да исплате накнаду запосленима приликом одласка у пензију. Дугорочне обавезе по основу резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију након испуњених услова, представљају садашњу вредност очекиваних будућих исплата запосленима утврђену актуарским одмеравањем.

(у) Финансијске гаранције

Финансијске гаранције представљају уговоре којима се Банка обавезује да изврши плаћања њиховим корисницима за губитке настале због неиспуњавања обавезе плаћања одређеног дужника по доспећу обавезе, а у складу са условима дужничког инструмента.

Обавезе по финансијским гаранцијама се иницијално признају по фер вредности, а иницијална фер вредност се амортизује током трајања финансијске гаранције. Обавеза по основу гаранције се накнадно одмерава у износу који је већи од амортизоване вредности и садашње вредности очекиваног будућег плаћања (када је плаћање по основу гаранције вероватно). Финансијске гаранције се евидентирају у оквиру ванбилансних ставки.

(ф) Капитал и резерве

Капитал Групе обухвата оснивачке акције, акције наредних емисија, емисиону премију, резерве, резерве фер вредности, акумулирани резултат и резултат текуће године.

Капитал Групе формиран је из уложених средстава оснивача Матичне банке и мањинског оснивача Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у новчаном и неновчаном облику. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Групе.

(х) Зарада по акцијама

Матична банка приказује основну и умањену зараду по акцији за сопствене обичне акције. Основна зарада по акцији се рачуна дељењем добитка или губитка који припада власницима обичних акција Матичне банке пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

Умањена зарада по акцији се рачуна дељењем коригованог добитка или губитка који припада власницима обичних акција за ефекте преференцијалних, заменљивих акција, пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

(ц) Извештавање по сегментима

Сегмент пословања је део Групе - чланица Групе, која се самостално бави пословним активностима из којих се могу остварити приходи и настати трошкови, укључујући приходи и трошкове који настају из трансакција са другим чланицама Групе, чији пословни резултат редовно контролише менаџмент Матичне банке (као главни оперативни доносилац одлука), како би доносио одлуке о алокацији ресурса по сегментима и оцењивао њихове резултате. За сегменте пословања Групе доступни су засебни финансијски извештаји.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банкарска група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произилази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефективан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је изложена, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и усклађивање профила ризичности са склоношћу Групе за преузимање ризика, а у складу са усвојеним стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, диверсификација ризика којима је Група изложена, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, одржавање учешћа НПЛ у укупним кредитима до прихватљивог нивоа за Групу, највиши прихватљив ниво ненаплативих кредита, развој активности Групе у складу са пословном стратегијом могућностима и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности. Циљеви управљања ризицима усклађени су са планом пословања Групе и могу бити модификовани током године.

Почевши од 30.6.2017.године Група примењује Базел III стандард и предузела је све неопходне мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, а у складу са прихватљивим нивоом ризика за Групу. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових производа Група анализира утицај свих нових услуга и производа на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Групе.

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом банкарске Групе, као и склоност ка ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Групе;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена.

Такође, стратегијом управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање, као и основна начела управљања лошом активом и највиши прихватљив ниво лоше активе за банкарску Групу.

Банкарска Група је утврдила основна начела управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Групе;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Начела управљања лошом активом односно ризичним пласманима обухватају:

- Активно управљање ризичним пласманима;
- Превентивне мере и активности у циљу минимизирања даљег погоршања квалитета активе;
- Дефинисање стратегија управљања лошом активом - скуп активности и мера у циљу опоравка финансијског стања дужника или покретање одговарајућих поступака принудне наплате;
- Рану идентификацију дужника који се суочавају са финансијским тешкоћама или су у доцњи или статусу неизмиривања обавеза (Watch lista);
- Процену финансијског стања дужника;
- Сет индикатора за укључивање дужника у делокруг организационе јединице надлежне за управљање лошом активом;
- Сегментацију лоше активе;
- Начело материјалности при дефинисању могућих мера;
- Већа учесталост праћења вредности средстава обезбеђења и средстава стечених наплатом;
- Организациона одвојеност сектора за превенцију и управљање ризичним пласманима;
- Транспарентно извештавање.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима банкарске Групе и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса, укључујући и процес управљања лошом активом, односно ризичним пласманима;
- Начин процене ризичног профила банкарске Групе и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које банкарска Група користи и њихову структуру;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала банкарске Групе;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Процедурама управљања ризицима Група ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих делова матичне Банке и чланица банкарске Групе у систему управљања ризицима.

Појединачним методологијама чланице Групе су детаљније прописале методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом усвајањем процедура за управљање ризицима, односно идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивањем њихове примене и извештавањем Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање једном тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Групе према лицу повезаним са Групом и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола матичне Банке и Групе. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености ризицима који произилазе из структуре њених билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности. Свака чланица Групе има Одбор за управљање активом и пасивом.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима у оквирима утврђеним актима Матичне банке, анализира изложеност Матичне банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио и спроводи наводе унутрашње ревизије из надлежности Одбора, а такође предлаже мере Извршном одбору матичне Банке. Свака чланица Групе има кредитни одбор који одлучује у оквиру својих надлежности и лимита.

Организациони део управљања ризицима матичне Банке дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима је матична Банка и Група изложена у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за управљање ризицима и извештавање надлежних органа банкарске Групе.

Сектор управљања средствима матичне Банке укључен је у процес управљања средствима и ликвидношћу, као и активом и пасивом на нивоу Групе. Такође учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматном ризику и девизном ризику.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Надлежности (наставак)

Сектор унутрашње ревизије је надлежан и одговоран за континуиран надзор спровођења политика и процедура управљања ризицима на нивоу Групе, испитује адекватност процедура и усаглашености пословања чланица Групе са њима. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

Сектор контроле усклађености пословања дужан је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике усклађености пословања Матичне банке, као и чланица Групе у складу са Годишњим планом рада усвојеним од стране Управног одбора и предлаже планове за управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања матичне Банке. Извештај усваја Извршни одбор и доставља га Управном одбору ради информисања. Чланице банкарске Групе имају организационе делове за управљање ризицима, управљање средствима и унутрашњу ревизију.

Процес управљања ризицима

На нивоу банкарске Групе редовно се мере, односно процењују ризици који су идентификовани у пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења које омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике одређује се њихова значајност која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима банкарске Групе.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а у складу са ризичним профилем и склоношћу ка ризицима банкарске Групе.

Праћење и контрола ризика се заснива и на лимитима који су успостављени. Они зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Група спремна да прихвати.

Извештаји о управљању ризицима се редовно достављају: Управном одбору, Извршном одбору, Одбору за ревизију, Одбору за управљање активном и пасивом и Кредитном одбору, који садрже све информације неопходне за процену ризика и доношење закључака о ризицима. Чланице Групе на месечном нивоу извештавају организациони део управљања ризицима матичне Банке.

Врсте ризика

Банкарска Група је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишном ризику, оперативном ризику, ризику улагања, ризику изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити при редовном пословању чланица Групе.

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе.

Чланице Групе имају дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужење рока и реструктурирање потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима. Одобравање кредита врши се у зависности од циљаног тржишта, карактеристика дужника, као и намене кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Пре одобрења пласмана чланице Групе процењују кредитну способност дужника као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума и понуђени колатерал као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежни одбори и органи чланица Групе, сагласно дефинисаном систему одлучивања доносе Одлуку о одобрењу пласмана.

Приликом доношења одлука, поштује се принцип двоструке контроле тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

У складу са обимом, врстом и сложености послова које обавља, Група је организовала процес управљања кредитном ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Групе обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну, оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке с једне стране, од активности преузимања ризика, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Чланице Групе су успоставиле и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Групе;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

У циљу управљања кредитним ризиком, чланице Групе настоје да послују са клијентима добре кредитне способности и прибављају одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Чланице Групе оцењују кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врше мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би биле у могућности да предузму одговарајуће активности у циљу наплате потраживања.

Све чланице Групе врше квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

Ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене у свом пословању, матична Банка и чланице групе поштују и начела прописана регулативом својих Централних банака, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаног оквира и обрачун резерве за процењене губитке.

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Групе.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације,
- Диверсификовање улагања,
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Чланице Групе континуирано контролишу кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила. У случају прекорачења интерних лимита чланице Групе достављају образложење са предлогом мера и планом активности, а матична Банка извештава Извршни одбор о наведеном прекорачењу. Чланице Групе су дужне да извештавају матичну Банку и у случају настанка ванредних услова у пословању који могу настати услед неповољних кретања на локалним тржиштима, политичко - економских криза и слично.

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Групом), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, ризик земље, инструменте кредитне заштите.

Континуирану контролу и праћење ризика изложености на нивоу портфолија Групе, у оквиру регулаторно прописаних лимита, врши матична Банка. Уколико дође до прекорачења лимита, матична Банка утврђује узроке, информише и предлаже мере заштите од ризика изложености Извршном одбору матичне Банке.

Диверсификовање улагања на нивоу Групе усмерено је на ублажавање кредитног ризика кроз смањење концентрације портфолија у појединим сегментима активе.

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе. Чланице Групе такође, обезбеђују континуирано праћење и проверу адекватности процеса рангирања пласмана у ризичне категорије према степену наплативости.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног усклађивања пословања са дефинисаним системом лимита, као и у условима када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, односно приликом увођења нових пословних производа и активности.

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, чланице Групе предузимају следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

Група осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност чланице Групе користе исте контролне процесе и процедуре који се користе за кредитни ризик.

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, које се спроводи по утврђеној динамици у складу са дефинисаним системом извештавања:

- чланице Групе извештавају матичну Банку, на месечном нивоу;
- матична Банка извештава на консолидованој основи, полугодишње и годишње.

Идентификовање проблематичних и реструктуританих потраживања

Чланице Групе прате квалитет портфолиа на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се прате на регуларној временској основи и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорију Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и НПЛ клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Сврха праћења квалитета портфолиа је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана по било којој материјално значајној обавези према Банци, њеном матичном или подређеним друштвима, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи, као и потенцијалне обавезе по основу издатих гаранција (ако постоји вероватноћа да ће бити активирани) и преузетих неопозивих обавеза (уколико би њиховим повлачењем дошло до настанка потраживања за које Група сматра да не би било наплаћено у целости без реализације средстава обезбеђења). Проблематичним се сматрају и потраживања по основу: престанка евидентирања прихода од камата, провизија и накнада у билансу успеха, специфичних прилагођавања за кредитни ризик која

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

су обрачуната због значајног погоршања кредитног квалитета које је уследило након настанка изложености, значајног губитка који се остварује уступанјем потраживања, реструктурирања потраживања извршеног услед финансијских тешкоћа дужника, као и подношења предлога за покретање стечајног поступка над дужником. Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника, уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмиривања обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинасирањем потраживања. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних, потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,
- чланице Групе активирале уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирале те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања Групе (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведеној групи, односно испуњавало те услове.

Чланице Групе редовно прате предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролишу правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Полугодишњи мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења као и мониторинг свеукупног пословања представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања чланице Групе након истека годину дана од дана његовог реструктурирања, класификују у групу потраживања која се не сматрају проблематичним ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Групе се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 17 подкатегорија. Различите изложености према истом дужнику опредељују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Група користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измиревању обавеза.

Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Групу (категорије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категорија рејтинга 3) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категорије ризика 4 и 5).

Група се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

Ризик промене вредности активе

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Групе у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врши се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Чланице Групе врше процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Појединачно процењивање

Чланице Групе процењују исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиривања овавеза – defaulta (ризичан пласман, категорија ризика 4 према интерном систему рејтинга који има статус defaulta и категорија ризика 5) и том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према чланицама Групе, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности чланице Групе одређују на основу анализе вредносне структуре портфолиа по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на индивидуалној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматрају се:

- финансијско стање, односно кредитна способност дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању и чланице Групе су оцениле да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости.
- неиспуњавање уговорних обавеза, учестало кашњење у отплати камата/главнице и других уговорених одредби (докази о пропустима или кашњењу у плаћању),
- информација о блокади рачуна дужника,
- уступци које Група пружа дужнику услед економских и правних разлога (докази о одобреном одлагању наплате, реструктурирању потраживања и други одобрени уступци услед финансијских тешкоћа у пословању дужника),
- значајне потешкоће у пословању дужника (докази о банкротству, ликвидацији, стечају, финансијској реорганизацији дужника, смањењу рејтинга дужника, значајном паду прихода, значајном смањењу капитала, штети коју је дужник претрпео услед дејства више силе, губитку лиценце, промени менаџмента и др.),
- унутрашњи и спољни фактори који могу утицати на наплативост потраживања (докази о неповољним променама услова пословања у неким привредним гранама који се одражавају на платежну способност дужника, докази о макроекономским кретањима: пад тражње, пад цена, дефицит буџета, пословање у условима кризе или рецесије и сл.),
- локални економски фактори који узрокују проблеме у наплати.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу, информацијом о повећаном степену ризика дужника, извештајима са састанака који су одржани са дужником, извештајима о обављеном мониторингу колатерала клијената, извештајима о принудној наплати и данима блокаде, извештајима о кредитима у доцњи и другим информацијама којима Група располаже.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, тада се износ обезвређења процењује дисконтовањем будућих новчаних токова из пословања. У обрачун очекиваних будућих новчаних токова улазе и средства од реализације колатерала (секундарни извори), уколико се процени да не постоје објективни докази да кредит може да буде намирен из очекиваних будућих токова из редовног пословања и да ће реално бити намирен из средстава обезбеђења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Групно процењивање

Исправке вредности се процењују групно по пласманима који нису појединачно значајни, за појединачно значајне пласмане који немају статус defaulta, за пласмане код којих обрачуном на појединачној основи није утврђен износ исправки вредности, као и по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Израчунавање групних процената обезвређења се врши на основу миграција категорија ризичности у статус неизмиривања обавеза по врстама клијената или производа.

Израчунавање групних процената обезвређења се врши на основу вероватноће настанка статуса неизмиривања обавеза дужника (PD) која се добија на основу миграција категорија ризичности у статус неизмиривања обавеза по врстама клијената или производа.

Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за правна лица, становништво по врстама производа, банке и предузетнике.

Обезвређење кредита умањује вредност кредита и признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе. Утврђивање вероватног губитка чланице Групе врше и за неискоришћене преузете обавезе, за које нису уговориле безусловно и без претходне најаве, могућност отказа уговорене обавезе. Приликом обрачуна резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза, користи се фактор конверзије (ЦЦФ) којим се коригује књиговодствена вредност неискоришћених преузетих обавеза.

Приликом процене резервисања за потенцијалне губитке по ванбилансним ставкама признају се средства од реализације колатерала, уколико је потпуно извесно да ће одлив средстава по основу потенцијалних обавеза бити намирен из колатерала.

Средства заштите од кредитног ризика (колатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју чланице Групе користе, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (колатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Количина и тип потребног колатерала зависи од процене кредитног ризика.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Као стандардне инструменте обезбеђења чланице Групе од клијената прибављају уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика, и врсте пласмана уговарају:

- За комерцијалне кредите – залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву – хипотеке на непокретносима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита код матичне Банке и друго.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, чланице Групе обезбеђују стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигуране од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, а полисе винкулиране у корист Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залог, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин Група са штити од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Чланице Групе обраћају пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (ПЕ), хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године, од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (НПЕ), хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци), од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из портфолија са кретањима вредности на тржишту земаља чланица Групе (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела и тд. За све пословне непокретности, Група спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, чланице Групе прате и ажурирају како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних утицаја на финансијски резултат и капитал Групе, услед немогућности Групе да измирује своје обавезе, а у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и осталих обавеза.

Група у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се у разлици између прилива средстава са једне стране и доспећа обавеза са друге стране, укључујући и могућност кашњења планираних прилива, као и неочекиване одливе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом матичне Банке у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори чланица Групе, чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Група:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира и одржава довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика који имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира Планове за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Групе која подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са показатељем ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу. Поред усклађивања са екстерно дефинисаним лимитом показатеља ликвидности, Група усклађује своје пословање са ужим показатељем ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу. Почев од 30.06.2017. године Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем покрића ликвидном активом, који одржава на нивоу који није нижи од 100%.

Током 2017. године показатељ ликвидности и ужи показатељ ликвидности су се кретали изнад дефинисаних лимита а показатељ покрића ликвидном активом је на нивоу изнад 100%.

Поред тога Група лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рачности по значајнијим валутама.

Група краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности. Руководство верује да одговарајућа диверсификација портфолија депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава. Група редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност, доступност извора за покриће обавезе које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

Недисконттовани новчани токови који проистичу из позиција монетарне активе и пасиве обухватају будуће новчане токове по основу билансних позиција и будућих камата. У случају трансакционих и депозита по виђењу који су у складу са конзервативним приступом распоређени на рачност до једног месеца недисконттовани новчани токови обухватају само токове по основу главнице дуга.

Тржишни ризици

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки, које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената које се држе са намером трговања или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризици (наставак)

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, Инвестициони одбор као и други надлежни одбори матичне Банке, као и надлежни одбори чланица Групе чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

4.3. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Група управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго .

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивања одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Група управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

Група посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматносноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе и подразумева процес дефинисања система лимити изложености Групе, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Групе. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа чланица Групе о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом GAP-у, који обухвата све позиције биланса.

Током 2017. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Извештај о GAP-у каматног ризика монетарног подбиланса садржи монетарне билансне позиције распоређене према периоду поновног формирања каматне стопе или преосталом периоду до доспећа, у зависности од тога који период је краћи, У складу са наведеним, коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Руководство чланица Групе верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање са захтеваним финансијским резултатом уз очување економске вредности капитала.

Ризик од промене каматних стопа

Поред праћења каматног GAP-а, управљање каматним ризиком подразумева и праћење осетљивости активе и пасиве Банке на различита сценарија промене каматне стопе, Група редовно спроводи стрес тестирање каматног ризика, којим процењује процене утицаја промене кључних фактора на каматни ризик Групе.

У моделирању сценарија, поред промена каматних стопа посебно се разматра утицај превременог повлачења депозита и превременог враћања кредита, које Група процењује на бази историјских кретања и експертске процене, Група је извршила процену кретања трансакционих депозита, депозита по виђењу и штедње становништва применом релевантних статистичких модела из домена анализе временских серија.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у страниј валути и злату, као и динарске позиције индексирани валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Група на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting,

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе кроз постављање транспарентног система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату и регулаторног капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јуни 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.5. Преглед десетодневног VaR-а

Група врши и стресно тестирање девизног ризика којим се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на финансијски резултат, капитал и показатељ девизног ризика.

VaR означава највећи могући губитак у портфолију Групе током одређеног периода и при унапред дефинисаном интервалу поверења. Група израчунава једнодневни и десетодневни VaR параметар и стрес VaR параметар, са интервалом поверења од 99%, на девизним позицијама (девизни VaR). Група израчунава VaR применом ауторегресивног-хетероскедастичног модела GARCH, за који није тражила одобрење Народне банке Србије, у циљу процене регулаторних капиталних захтева за девизни ризик.

4.6. Оперативни ризик

Банке чланице Групе на дневном нивоу прате догађаје оперативних ризика и управљају оперативним ризицима, У циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу Банке чланице Групе именовани су запослени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у базу података оперативних ризика, Организациони део Банке чланице Групе у чијој је надлежности управљање ризицима врши мониторинг и извештавање о оперативним ризицима.

Мерење, односно процену оперативног ризика Група врши кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, самопроцењивање и стресно тестирање оперативног ризика. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање. Стрес тест представља технику управљања оперативним ризиком, којом се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на изложеност оперативном ризику.

Група не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком, Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси.

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Група је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови Банак чланица Групе у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Група процењује ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем, на основу уговора закљученог са тим лицима којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса Групе, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, Банке чланице Групе су усвојиле План за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања. Банке чланице Групе су усвојиле План опоравка активности у случају катастрофа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јуни 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.7. Ризици улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. Улагање Групе у једно лице које није лице у финансијском сектору може бити до 10% капитала Групе, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим чланице Групе стичу удео или акције лица које није лице у финансијском сектору. Укупна улагања Групе у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Групе могу бити до 60% капитала Групе, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

4.8. Ризик изложености

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом јесте изложеност која износи преко 10% капитала Групе.

У свом пословању, Група води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Групе;
- Збир свих великих изложености Групе не сме прећи 400% капитала Групе.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Групом.

Изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Групом кретала се у оквиру прописаних лимита.

4.9. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности чланица Групе да наплати потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и општих и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Група управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, чланице Групе врше одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процентом од капитала Групе у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Група врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јуни 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.9. Ризик земље (наставак)

У циљу адекватног управљања ризиком земље, Група дефинише лимите изложености појединачно по земљама порекла дужника.

4.10. Фер вредност финансијске активе и пасиве

Израчунавање фер вредности датих кредита и пласмана клијентима процењује се коришћењем модела дисконтовања готовинских токова, за кредите и пласмане са фиксним каматним стопама. Дисконтне стопе заснивају се на текућим каматним стопама, које се нуде за инструменте по сличним условима корисницима кредита, приближно истих кредитних квалитета. Такође, обавезе према комитентима са роком доспећа, уговорене са фиксним каматним стопом се дисконтују узимајући у обзир важеће услове у складу са врстом депозита, роком орочења и валутом.

За кредите који се више не одобравају, нити постоји могућност одобравања (кредити индексирани у CHF), дисконтовање је извршено по истим каматним стопама. Такође, за кредите субвенционисане од стране државе, са фиксном каматном стопом, дисконтовање је извршено по истој стопи, јер чланице Групе не би одобравале кредите по ниским каматним стопама да није било субвенционисања дела камате од стране државе. Сви кредити и обавезе са променљивом каматном стопом су у складу са важећим тржишним условима и Пословном политиком чланица Групе.

Фер вредност инвестиционих ХоВ које се држе до доспећа процењује се коришћењем тржишних цена или коришћењем есконтованих модела готовинских токова на основу тренутних тржишних каматних стопа које се нуде за инструменте сличног производа. Инвестиционе ХоВ које се држе до доспећа су доспеле и књиговодствене вредности су једнаке фер вредности.

У ниво 1 распоређују се финансијски инструменти којима се тргује на берзи, док ниво 2 садржи хартије од вредности чија се фер вредност процењује на основу интерно развијених модела који се базирају на информацијама са аукција на секундарном тржишту хартија од вредности (аукције).

Фер вредност активе одређена ценом на банкарском тржишту се распоређује у ниво 3.

4.11. Управљање капиталом

Група је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Групе.

Обрачун капитала и показатеља адекватности тог капитала је почевши од 30.06.2017.године усклађен са Базел III стандардом..

Банкарска Група континуирано управља капиталом. Основни циљеви управљања регулаторним капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- одржавање заштитних слојева капитала;
- поштовање минималних регулаторних показатеља адекватности капитала увећаних за заштитне слојеве капитала ;
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућити оптимум будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јуни 2017. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.11. Управљање капиталом (наставак)

Регулаторни капитал Групе представља збир основног капитала (кога чине основни акцијски и додатни основни капитал) и допунског капитала, умањен за одбитне ставке. Показатељи адекватности капитала представљају однос капитала (укупног, основног или основног акцијског) Групе и збира: ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука, као и ризичне активе по основу изложености ризику измирења/испоруке (осим по основу слободних испорука); тржишним ризицима, и оперативном ризику, ризику прилагођавања кредитне изложености и ризичне активе по основу прекорачења лимита изложености из књиге трговања на нивоу Групе. Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука на нивоу Групе се утврђују у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе. Ризична актива по основу изложености оперативном ризику на нивоу Групе се добија множењем реципрочне вредности прописаног показатеља адекватности капитала и капиталног захтева за оперативни ризик, утврђеног као трогодишњи просек производа индикатора изложености по свим линијама пословања и прописаних стопа капиталног захтева за сваку пословну линију.

Показатељи адекватности капитала	У хиљадама динара	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Основни капитал	51,539,216	47,588,844
Основни акцијски капитал	51,165,706	-
Додатни основни капитал	373,510	-
Допунски капитал	605,567	4,425,745
Одбитне ставке од капитала	(7,827,280)	(121,681)
Капитал	44,317,503	51,892,908
Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука	146,353,451	172,570,019
Ризична актива по основу изложености оперативном ризику	33,979,411	23,173,092
Ризична актива по основу изложености тржишним ризицима	4,672,838	2,720,453
Показатељ адекватности капитала (мин. 8%+6,45пп)	23.95%	26.15%
Показатељ адекватности основног капитала(мин. 6% + 6,45пп)	23.63%	-
Показатељ адекватности основног акцијског капитала (мин. 4,5% + 6,45пп)	23.43%	-

Напомена1: Подаци за 30.06.2017. године и 31.12.2016. године нису упоредиви с обзиром да се од 30.06.2017. године примењује Басел III регулатива у Републици Србији

Напомена2: Одбитне ставке од капитала за 30.06.2017. се у целини односе на основни акцијски капитал.

Напомена3: Минимално прописани показатељи адекватности капитала банкарске Групе су увећани за потребан капитал по основу захтева за комбиновани заштитни слој капитала. На дан 30.06.2017. захтев за комбинованим заштитним слојем капитала износи 6,45пп.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јуни 2017. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом (наставак)

Током другог квартала 2017. године сви прописани показатељи адекватности капитала су били изнад прописаних регулаторних лимита .

Стратегијом управљања капиталом, банкарска Група обезбеђује одржавање нивоа и структуре интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења на нивоу банкарске Групе, као и промене у регулаторним захтевима.

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- начин одржавања заштитних слојева капитала којима је Група изложена;
- начин организације процеса управљања расположивим интерним капиталом;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја.

Група на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложености пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика,
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је банкарска Група изложена или може бити изложена,
- обезбеђује адекватан расположиви интерни капитал у складу са ризичним профилем банкарске Групе,
- укључен је у систем управљања банкарском Групом и доношења одлука;
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу банкарске Групе обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
 - капитала и расположивог интерног капитала;
 - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;
- збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јуни 2017. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА

Руководство користи претпоставке и процене које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза у току извештајног периода. Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су резултат редовних провера. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима.

Кључни извори неизвесности код процена

Резервисања за кредитне губитке

Средства која се обрачунавају методом амортизованог трошка се процењују на обезвређење на начин који је описан у рачуноводственој политици 3(и)(vii).

Део укупног резервисања за обезвређење који се односи на ризик друге уговорне стране односи се на финансијска средства која се индивидуално процењују и базира се на најбољој процени руководства о садашњој вредности будућих токова готовине чији прилив је очекиван. Приликом процене ових токова готовине, руководство прави процене о финансијском стању друге уговорне стране и о нето продајној вредности присутног колатерала. За свако обезвређено средство се процењује његова вредност, као и излазна стратегија, где функција кредитног ризика независно одобрава процену готовинских токова који се сматрају надокнадивим.

Групно процењена резервисања покривају кредитне губитке који су садржани у портфолију кредита и хартија од вредности која се држе до доспећа, а који садрже сличне карактеристике кредитног ризика услед објективних доказа о постојању обезвређења, али који још увек не могу да се идентификују. Приликом процене потребе за групним резервисањем за губитке, руководство узима у обзир факторе као што су квалитет кредита, величина портфолија, концентрација ризика и економске факторе. Да би се проценило потребно резервисање, праве се претпоставке којима се економике начин за моделирање губитака садржаних у портфолију, и одређују се неопходни улазни параметри, засновани на историјском искуству и тренутним привредним околностима. Тачност резервисања зависи од процене будућих токова готовине за појединачно уговорне стране, као и од претпоставки и параметара модела који се користи приликом одређивања групног резервисања.

Одређивање фер вредности

Одређивање фер вредности финансијских средстава и обавеза за које не постоји тржишна цена захтева коришћење техника процене описаних у рачуноводственој политици 3(и)(vi). За финансијске инструменте којима се ретко тргује и чија цена није врло транспарентна, фер вредност је мање објективна и захтева различите степене процене, у зависности од ликвидности, концентрације, неизвесности тржишних фактора, ценовних претпоставки и других ризика везаних за појединачне инструменте.

Кључне рачуноводствене процене за примену рачуноводствених политика Групе

Кључне рачуноводствене процене у примени рачуноводствених политика Групе укључују:

Обезвређење улагања у власничке хартије од вредности

Улагања у власничке хартије од вредности се процењују на обезвређење на начин који је описан у рачуноводственим политикама 3(и)(vii) и 3(љ).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јуни 2017. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Кључне рачуноводствене процене за примену рачуноводствених политика Групе (наставак)

Процена финансијских инструмената

Рачуноводствена политика Групе у погледу мерења фер вредности је обелодањена у рачуноводственој политици 3(и)(vi).

Чланице Групе мере фер вредност финансијске имовине користећи следећу хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе приликом вредновања:

- Ниво 1: Званичне тржишне цене (некориговане) на активном тржишту за идентичне инструменте.
- Ниво 2: Процењивачке технике засноване на улазним подацима који нису тржишне цене за идентичне инструменте, али су информације доступне и уочљиве било директно (на пример цене) или индиректно (на пример изведени из цене). Ова категорија обухвата инструменте који се мере путем: званичних тржишних цена на активном тржишту за сличне инструменте, званичних тржишних цена за исте или сличне инструменте на тржишту које се сматра мање од активног или других техника процене у којима су сви значајнији улази директно или индиректно доступни на тржишту.
- Ниво 3: Процењивачке технике које користе улазне податке који нису доступни и уочљиви. Ова категорија обухвата све инструменте чија се процена врши на бази улаза који нису доступни и уочљиви и као такви имају значајан ефекат на процену вредности инструмента. Ова категорија обухвата инструменте који се вреднују на основу званичне цене за сличне инструменте, где су значајне корекције или претпоставке потребне да би одразиле разлике између инструмената.

Фер вредности финансијских средстава и финансијских обавеза којима се тргује на активном тржишту је заснована на тржишним ценама или на ценама које нуде дилери. За све остале финансијске инструменте чланице Групе одређују фер вредност коришћењем процењивачких метода.

Процењивачке методе укључују нето садашњу вредност и дисконтване готовинске токове, поређење са сличним инструментима за које постоје уочљиве тржишне цене, као и друге методе процене. Претпоставке и улазни подаци који се користе за методе процене укључују неризичне и „benchmark“ каматне стопе, кредитне распоне и друге факторе који се користе приликом процене дисконтних стопа, цене обвезница и капитала, девизне курсеве, капитал и индексе цена капитала и очекивану нестабилност цена и корелације. Циљ метода процене је да се установи фер вредност која одражава цену финансијског инструмента на дан билансирања, која би била установљена од учесника на тржишту у трансакцији ван дохвата руке.

Група користи опште прихваћене моделе процењивања за одређивање фер вредности обичних и једноставнијих финансијских инструмената, као што су свопови камата и валута за које се искључиво користе уочљиви тржишни подаци и који захтевају низак степен процењивања и претпоставки од руководства. Уочљиви и улазни подаци модела су углавном доступни на тржишту котираних дужничких и власничких хартија од вредности, деривата којима се тргује и једноставних деривата као што су каматни свопови.

Доступност уочљивих тржишних цена и улазних података модела смањује потребу за проценама и претпоставкама руководства и такође смањује неизвесност која се повезује са одређивањем фер вредности. Доступност уочљивих тржишних цена и улазних података се углавном разликује, у зависности од производа и тржишта, и склона је променама условљеним различитим догађајима и општим условима на будућим тржиштима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јуни 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

Матична банка прати и обелодањује пословање по сегментима.

Информације о резултатима сваког извештајног сегмента су приказане у наставку.

Група има укупно четири чланице које представљају стратешке организационе делове:

Комерцијална банка а.д., Београд, Србија, Матична банка	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
КомБанк ИНВЕСТ Друштво за управљање инвестиционим фондом а.д., Београд, Србија	Укључује послове управљања инвестиционим фондовима

Матична банка прати и обелодањује пословање по стратешким сегментима – чланице Групе у оквиру својих консолидованих финансијских извештаја. Група највећи део свог пословања обавља на територији Републике Србије. Зависна правна лица нису од материјалног значаја за појединачни финансијски извештај Матичне банке.

Билансна сума Матичне банке износи 92.0% укупне билансне суме консолидованог биланса стања (2016. године: 92.6%).

Билансна сума Комерцијалне банке а.д., Будва износи 3.4% укупне консолидоване активе (2016. године: 3.1%), Комерцијалне банке а.д., Бања Лука 4.6% (2016. године: 4.3%) и КомБанк ИНВЕСТ-а 0.038% (2016. године: 0.002%).

Резултат стратешког сегмента се користи за мерење успешности пословања, будући да руководство Матичне банке верује да је ова информација најрелевантнија за вредновање резултата одређеног стратешког сегмента у поређењу са другим правним лицима која послују у наведеним делатностима на локалном тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јуни 2017. године
6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

Цене у пословним трансакцијама између стратешких сегмената су утврђене на тржишној основи.

Приликом консолидације извршена је елиминација свих међусобних односа из биланса стања у износу од 6,119,129 хиљаду динара (2016. године: 6,387,271 хиљаду динара). Из биланса успеха извршена је елиминација прихода у износу од 35,515 хиљада динара (30.06.2016. године: 8,452 хиљаде динара), а расхода у износу од 24,987 хиљада динара (30.06.2016. године 23,359 хиљада динара).

Биланс стања 30.06.2017. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања		У хиљадама динара
			Консолидовани биланс стања
409,538,145	6,119,129		403,419,016
готовина/обавезе		2,704	
пласмани/обавезе		635,537	
улози/капитал		5,480,888	

Биланс успеха 30.06.2017. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара
	приходи	расходи	Консолидовани добитак (пре пореза)
4,497,880	35,515	24,987	4,487,352
Камате	2,143	2,143	
Накнаде	4,532	4,532	
курсне разлике (реклаификовано у капитал)	28,840	18,312	

Биланс стања 2016. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања		У хиљадама динара
			Консолидовани биланс стања
435,214,879	6,387,271		428,827,608
готовина/обавезе		723,575	
пласмани/обавезе		182,808	
улози/капитал		5,480,888	

Биланс успеха 30.06.2016. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара
	приходи	расходи	Консолидовани добитак (пре пореза)
(2,705,273)	8,452	23,359	(2,690,366)
Камате	2,694	2,694	
Накнаде	3,802	3,802	
курсне разлике (реклаификовано у капитал)	1,956	16,863	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 30. јуна 2017. године

За сваки од стратешких организационих делова, руководство Матичне банке контролише интерне извештаје руководства најмање на тромесечном нивоу. У наставку је приказан преглед активности стратешких сегмената из консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха за 30.06.2017. и 2016. годину:

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	48,163,638	1,755,512	3,392,315	-	53,311,465
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	2,444,835	-	-	151,846	2,596,681
Финансијска средства расположива за продају	128,246,890	2,416,973	1,782,977	-	132,446,840
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	241,276	-	-	241,276
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	34,761,626	752,869	559,428	-	36,073,923
Кредити и потраживања од комитента	141,862,687	7,084,463	11,993,346	-	160,940,496
Нематеријална улагања	323,055	8,873	26,010	-	357,938
Некретнине, постројења и опрема	5,718,325	329,198	59,977	36	6,107,536
Инвестиционе некретнине	2,084,645	116,317	287,485	-	2,488,447
Текућа пореска средства	-	-	13,127	3	13,130
Одложена пореска средства	1,768,775	713	-	-	1,769,488
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	181,081	-	172,446	-	353,527
Остала средства	5,669,605	952,717	93,700	2,247	6,718,269
Укупно актива	371,225,162	13,658,911	18,380,811	154,132	403,419,016

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 30. јуна 2017. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	5,178,858	200,618	2,481,058	-	7,860,534
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	294,511,663	11,112,900	11,760,743	-	317,385,306
Субординиране обавезе	6,050,242	-	-	-	6,050,242
Резервисања	1,241,184	168,906	22,203	798	1,433,091
Текуће пореске обавезе	-	-	-	-	-
Одложене пореске обавезе	576,374	25,623	4,320	-	606,317
Остале обавезе	5,294,225	60,892	127,533	1,601	5,484,251
Укупно обавезе	312,852,546	11,568,939	14,395,857	2,399	338,819,741
<i>Капитал</i>					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	7,753,233	(841,352)	42,313	11,357	6,965,551
Резерве	16,781,397	591,969	225,450	292	17,599,108
Учешћа без права контроле	-	-	66	-	66
Укупан капитал	64,569,180	(249,383)	267,829	11,649	64,599,275
Укупно пасива	377,421,726	11,319,556	14,663,686	14,048	403,419,016

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2016. године

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	55,153,209	2,421,787	4,344,106	-	61,919,102
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	242,920	-	-	4,942	247,862
Финансијска средства расположива за продају	136,123,853	2,627,938	1,056,419	-	139,808,210
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	368,999	-	-	368,999
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	40,418,884	490,798	2,306,999	-	43,216,681
Кредити и потраживања од комитента	150,411,409	5,860,668	10,128,931	-	166,401,008
Нематеријална улагања	362,507	12,826	19,213	-	394,546
Некретнине, постројења и опрема	5,856,458	347,360	47,319	50	6,251,187
Инвестиционе некретнине	2,217,816	118,842	271,393	-	2,608,051
Текућа пореска средства	-	-	7,283	-	7,283
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обунавља	183,170	-	166,353	-	349,523
Остала средства	6,252,584	963,105	37,976	1,491	7,255,156
Укупно актива	397,222,810	13,212,323	18,385,992	6,483	428,827,608

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2016. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	7,111,380	256,639	2,454,500	-	9,822,519
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	322,621,360	10,726,250	11,788,349	-	345,135,959
Субординиране обавезе	6,178,390	-	-	-	6,178,390
Резервисања	1,787,294	204,768	28,647	798	2,021,507
Текуће пореске обавезе	-	7,543	746	738	9,027
Одложене пореске обавезе	23,592	25,451	4,414	-	53,457
Остале обавезе	6,147,567	79,092	86,251	1,419	6,314,329
Укупно обавезе	343,869,583	11,299,743	14,362,907	2,955	369,535,188
<i>Капитал</i>					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	(5,584,250)	(953,509)	26,197	8,873	(6,502,689)
Резерве	25,026,243	563,736	170,665	(151)	25,760,493
Учешћа без права контроле	-	-	66	-	66
Укупан капитал	59,476,543	(389,773)	196,928	8,722	59,292,420
Укупно пасива	403,346,126	10,909,970	14,559,835	11,677	428,827,608

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за 30. јуни 2017. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Будва	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	
Приходи од камата	7,274,735	281,028	352,943	87	7,908,793
Расходи од камата	(887,840)	(39,007)	(80,087)	-	(1,006,934)
Нето приходи од камата	6,386,895	242,021	272,856	87	6,901,859
Приходи од накнада и провизија	3,189,947	87,543	119,101	11,398	3,407,989
Расходи од накнада и провизија	(729,555)	(22,089)	(43,187)	(145)	(794,976)
Нето приходи од накнада и провизија	2,460,392	65,454	75,914	11,253	2,613,013
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	39,483	-	-	2,498	41,981
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	43,886	543	-	-	44,429
Нето приход / расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(28,857)	14,460	3,846	(1)	(10,552)
Остали пословни приходи	709,762	4,763	12,011	15	726,551
Нето расход/приход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	227,327	33,446	4,419	-	265,192
Укупан нето пословни приход	9,838,888	360,687	369,046	13,852	10,582,473
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(2,220,023)	(134,864)	(159,024)	(6,994)	(2,520,905)
Трошкови амортизације	(291,237)	(16,371)	(20,157)	(14)	(327,779)
Остали расходи	(2,940,631)	(134,205)	(168,525)	(3,076)	(3,246,437)
Добитак/губитак пре опорезивања	4,386,997	75,247	21,340	3,768	4,487,352
Порез на добитак	-	-	-	-	-
Добитак по основу одложених пореза	1,235,813	-	-	-	1,235,813
Губитак по основу одложених пореза	-	-	-	-	-
Добитак/ губитак текуће године	5,622,810	75,247	21,340	3,768	5,723,165

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године
6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)**В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за 30. јуни 2016. године**

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Будва	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	Укупно
Приходи од камата	8,609,961	278,014	358,380	1,084	9,247,439
Расходи од камата	(1,825,067)	(56,624)	(77,298)	-	(1,958,989)
Нето приходи од камата	6,784,894	221,390	281,082	1,084	7,288,450
Приходи од накнада и провизија	2,959,157	69,284	110,034	7,388	3,145,863
Расходи од накнада и провизија	(544,178)	(17,689)	(35,316)	(143)	(597,326)
Нето приходи од накнада и провизија	2,414,979	51,595	74,718	7,245	2,548,537
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	28,102	-	-	3,391	31,493
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	(50,727)	39,964	2,407	22,941	14,585
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	16,470	(2,517)	(408)	(8)	13,537
Остали пословни приходи	149,365	4,147	10,302	5	163,819
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	(6,246,223)	(128,871)	(22,710)	-	(6,397,804)
Укупан нето пословни приход	3,096,860	185,708	345,391	34,658	3,662,617
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(2,163,949)	(126,221)	(148,716)	(5,813)	(2,444,690)
Трошкови амортизације	(383,835)	(14,806)	(19,208)	(18)	(417,867)
Остали расходи	(3,183,019)	(147,117)	(157,302)	(2,988)	(3,490,426)
Добитак пре опорезивања	(2,633,934)	(102,436)	20,165	25,839	(2,690,366)
Порез на добитак	-	-	-	-	-
Добитак по основу одложених пореза	-	-	-	-	-
Губитак по основу одложених пореза	-	-	-	-	-
Добитак текуће године	(2,633,934)	(102,436)	20,165	25,839	(2,690,366)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

7. ФИНАНСИЈСКА АКТИВА И ОБАВЕЗЕ – РАЧУНОВОДСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА И ПОШТЕНА (ФЕР) ВРЕДНОСТ

Методологија и претпоставке које су коришћене за обрачун поштене (фер) вредности за наведена финансијска средства и обавезе која нису евидентирана по поштеној вредности у финансијским извештајима су следеће:

(i) *Средства и обавезе код којих је садашња вредност у књигама приближно једнака поштеној вредности*

Код финансијских средстава и обавеза која су високо ликвидна и са краткорочним доспећем (до године дана) претпоставља се да је садашња књиговодствена вредност приближно једнака поштеној вредности. Ова претпоставка се такође користи и код депозита по виђењу, штедних депозита без специфицираног рока доспећа и свих финансијских инструмената који имају променљиву каматну стопу.

(ii) *Инструменти са фиксном каматном стопом*

Поштена вредност финансијских средстава и обавеза са фиксном каматном стопом, која се воде по амортизованој вредности, се процењује поређењем тржишних каматних стопа у моменту иницијалног признавања са текућим тржишним каматним стопама за финансијске инструменте сличних карактеристика. Процењена поштена вредност средстава и обавеза са фиксном каматном стопом у највећем делу одговара књиговодственој вредности с обзиром да уговорене каматне стопе не одступају од тржишних. Чланице Групе немају материјално значајних одступања по овом основу.

8. КАПИТАЛ**8.1 Капитал се састоји из:**

	У хиљадама динара	
	30. јуни 2017.	31. децембар 2016.
Акцијски капитал	17,191,528	17,191,529
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Резерве из добити и остале резерве	11,580,695	19,320,511
Ревалоризационе резерве	6,018,417	6,439,985
Добитак	6,965,551	545,985
Губитак	-	(7,048,674)
Стање на дан 30. јуна	64,599,275	59,292,420

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

8. КАПИТАЛ (наставак)

8.1 Капитал се састоји из (наставак)

Структура капитала	30. јун 2017. године			31. децембар 2016. године		
	Учешћа			Учешћа		
	Већински удео	без права контроле	Укупно	Већински удео	без права контроле	Укупно
Акцијски капитал	17,191,466	62	17,191,528	17,191,466	63	17,191,529
Емисиона премија	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Акцијски капитал	40,034,550	62	40,034,612	40,034,550	63	40,034,613
Добитак	6,965,551	-	6,965,551	545,985	-	545,985
Губитак	-	-	-	(7,048,674)	-	(7,048,674)
Резерве из добити и остале резерве	11,580,691	4	11,580,695	19,320,508	3	19,320,511
Ревалоризационе резерве	4,309,879	-	4,309,879	4,579,456	-	4,579,456
Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	(75,801)	-	(75,801)	(67,159)	-	(67,159)
Транслационе резерве (напомена 8.2)	1,784,339	-	1,784,339	1,927,688	-	1,927,688
Резерве	17,599,108	4	17,599,112	25,760,493	3	25,760,496
Капитал	64,599,209	66	64,599,275	59,292,354	66	59,292,420

Акцијски капитал Матичне банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Матичном банком, као и право учешћа у расподели добити. На дан 30. јуна 2017. године акцијски капитал износи 17,191,466 хиљада динара и састоји се од 17,191,466 акција са номиналном вредношћу од 1 хиљаду динара по акцији.

Структура акција Матичне банке је дата у наредној табели:

Врсте акција	Број акција	
	30. јун 2017.	31. децембар 2016.
Обичне акције	16,817,956	16,817,956
Приоритетне акције	373,510	373,510
Стање на дан 30. јун	17,191,466	17,191,466

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године
8. КАПИТАЛ (наставак)**8.1. Капитал се састоји из (наставак)**

Структура акционара Матичне банке према обичним акцијама на дан 30. јуна 2017. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Република Србија	7,020,346	41.74
EBRD, Лондон	4,109,440	24.43
IFC Capitalization Fund LP	1,706,810	10.15
Deg Deutsche Investitions	772,850	4.60
Swedfund International Aktiebo	386,420	2.30
Југобанка а.д., Београд у стечају	321,600	1.91
East capital (lux)-Balkan fund	245,106	1.46
Инвеј д.о.о., Београд	230,000	1.37
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	171,380	1.02
Станком со. д.о.о., Београд	117,535	0.70
UniCredit bank, а.д., Србија (<i>custody</i> рачун)	105,537	0.63
UniCredit bank, а.д., Србија (збирни рачун)	100,879	0.60
Европа осигурање а.д., Београд у стечају	86,625	0.52
Global macro capital opportuni	80,565	0.48
Остали (1,194 акционара)	1,362,863	8.09
	16,817,956	100.00

Структура акционара Матичне банке према приоритетним акцијама на дан 30. јуна 2017. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Једно физичко лице	85,140	22.79
Југобанка а.д., Београд (у стечају)	18,090	4.84
Остали (610 акционара)	270,280	72.37
	373,510	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године
8. КАПИТАЛ (наставак)**8.2. Кумулативне курсне разлике по основу курсирања инооперација**

	Кумулативне курсне разлике на уделе у зависна друштва	Курсне разлике остварене на унутаргрупним трансакцијама	У хиљадама динара	
			Курсне разлике из превођења резултата Биланса успеха са просечног на закључни курс	Укупно
Стање на дан 1. јануара претходне године	1,720,563	60,562	58,855	1,839,980
Повећање	107,191	(16,262)	(3,221)	87,708
Стање на дан 31. децембар претходне године	1,827,754	44,300	55,634	1,927,688
Повећање	(152,330)	10,528	(1,547)	(143,349)
Стање на дан 30. јуна 2017. године	1,675,424	54,828	54,087	1,784,339

8.3. Нереализоване дивиденде

Одлуком Скупштине Банке број 9760/2ц од 27.04.2017. извршено је распоређивање дела нераспоређеног добитка из претходних година за дивиденде за преференцијалне акције у износу од 16,808 хиљада динара (примењена каматна стопа на штедне улоге орочене на 12 месеци у износу од 4,50%). Исплата дивиденди за преференцијалне акције извршиће се у складу са Законом о банкама и Политиком дивиденди Банке.

Одлуком Скупштине Банке, донетој на истој седници 27.04.2017. извршено је покриће губитка из 2016. године у износу од 8,063,183 хиљаде динара и то: на терет дела нераспоређеног добитка из ранијих година у износу од 332,890 хиљада динара и на терет резерви из добити банке за процењене губитке по билансној активи за 7,730,293 хиљаде динара.

9. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	У хиљадама динара	
	30. јун 2017.	31. децембар 2016.
Послови у име и за рачун трећих лица	4,363,676	4,466,969
Преузете будуће обавезе	32,268,220	35,025,089
Друге ванбилансне позиције	468,974,844	512,478,491
Укупно	505,606,740	551,970,549

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

9. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

9.1 Издате гаранције и акредитиви

Банке, чланице Групе, издају гаранције и акредитиве, којим гарантују трећим лицима измирење обавеза од стране својих клијената. Ови уговори имају уговорено време трајања које најчешће износи до годину дана. Уговорене вредности потенцијалних обавеза су приказане у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	30. јун 2017.	31. децембар 2016.
Плативе гаранције	4,186,413	4,336,212
Чинидбене гаранције	5,246,144	6,950,946
Акредитиви	131,785	84,143
Авалиране менице	-	-
Стање на дан 30. јуна	9,564,342	11,371,301

Претходно наведени износи представљају максималан износ губитка који би банке чланице Групе оствариле на датум финансијских извештаја, уколико нико од клијената не би успео да измири уговорене обавезе.

9.2 Структура преузетих обавеза је следећа

	У хиљадама динара	
	30. јун 2017.	31. децембар 2016.
Неискоришћени део одобрених прекорачења по платним и кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима	9,786,631	9,430,627
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	11,801,865	12,232,330
Остале неопозиве обавезе	814,418	1,168,323
Остале преузете обавезе по уговореној вредности ХОВ	300,965	822,508
Стање на дан 30. јуна	22,703,879	23,653,788

У оквиру неискоришћених одобрених прекорачења по платним картицама исказан је интерни однос по основу бизнис картице КомБанк ИНВЕСТ-а код Матичне банке у износу 184 хиљаде динара.

10. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке имају Република Србија, која је власник 41.74% обичних акција Банке и EBRD, Лондон која је власник 24.43% обичних акција Матичне банке. Матична банка има три зависна правна лица: Комерцијална банка а.д., Будва, Комерцијална банка а.д., Бања Лука и КомБанк Инвест а.д., Београд.

Правна и физичка лица се сматрају повезаним лицима уколико једно лице има контролу, заједничку контролу или значајан утицај на доношење финансијских и пословних одлука другог правног лица. Повезана лица су и она лица која су под заједничком контролом истог матичног правног лица. Матична банка обелодањује односе са повезаним лицима са Групом према методологији Народне банке Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2017. године

10. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

У оквиру редовног пословања Групе обавља се изванредан број банкарских трансакција са повезаним лицима. Оне укључују кредите, депозите, инвестиције у власничке хартије од вредности и дериватне инструменте, трансакције платног промета и друге банкарске послове.

Трансакције са повезаним лицима обављене су по комерцијалним и тржишним условима.

Консолидоване трансакције са зависним лицима су приказане у напомени 6.

11. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Догађаји након датума биланса стања Матичне банке:

Скупштина Комерцијалне банке АД Београд, на седници од 27.07.2017. године, донела одлуку о именовану овлашћене ревизорске фирме Ernst & Young д.о.о. Београд за спољног ревизора Банке за 2017. годину.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д., Будва:

На основу регулативе Централне банке Црне Горе извршен је трајни отпис пласмана по кредитима и пренос у ванбиланс у укупном износу од 3,076,357.79 ЕУР (371,774 хиљаде динара).

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д., Бања Лука:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране Комерцијалне банке а.д., Бања Лука.

Догађаји након датума биланса стања КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Друштво за управљање инвестиционим фондом:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали корекције или обелодањивање у Напоменама уз приложене Консолидоване финансијске извештаје Банке на 30. јуни 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2017. године

12. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 30. јуни 2017. и 2016. године за поједине главне валуте су:

	Званични курс Народне банке Србије		Просечни курс Народне банке Србије	
	30.06.2017.	2016.	30.06.2017.	30.06.2016.
USD	105.6461	117.1353	-	-
EUR	120.8486	123.4723	123.4005	122.9159
CHF	110.3842	114.8473	-	-
BAM	61.7889	63.1304	63.0937	62.8459

У Београду, дана 31. јула 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

 Саво Петровић
 Извршни директор за финансије и рачуноводство

 Мирослав Перић
 Члан Извршног одбора Банке

На основу члана 50. Закона о тржишту капитала („Сл. Гласник РС“ бр. 31/2011, 112/15 і 108/16) изјављује се следеће:

ИЗЈАВА

Изјављујем да је, према сопственом најбољем сазнању, полугодишњи консолидовани финансијски извештај за 30.06.2017. године састављен уз примену одговарајућих међународних стандарда финансијског извештавања и да даје истините и објективне податке о имовини, обавезама, финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и његова друштва која су укључена у консолидоване извештаје.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Саво Петровић

Извршни директор за финансије и рачуноводство

Мирослав Перић

Члан Извршног одбора Банке

ИЗЈАВА О ЕКСТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ

Полугодишњи консолидовани финансијски извештаји Комерцијалне банке АД Београд за период 01.01.2017. до 30.06.2017. године, нису ревидирани.

У складу са Законом о рачуноводству, Законом о банкама и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, Комерцијална банка АД Београд врши само ревизију годишњих финансијских извештаја.

Изјава се даје у складу са чланом 52. став 7. Закона о тржишту капитала.

Лица одговорна за састављање консолидованих финансијских извештаја

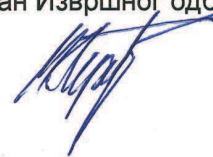
Саво Петровић

Извршни директор за финансије и рачуноводство

Мирослав Перић

Члан Извршног одбора Банке

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

ИЗВРШНИ ОДБОР

Број: 20767

Београд 15.08.2017. године

На основу члана 31. Статута Комерцијалне банке АД Београд, а у складу са члановима 27. и 33. Закона о рачуноводству, чланом 61. Закона о банкама и чланом 50. Закона о тржишту капитала, Извршни одбор Банке 15.08.2017. године усваја

ОДЛУКУ

О ОДОБРАВАЊУ ПОЛУГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ И КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР- ЈУН 2017. ГОДИНЕ

I

Одобрава се Полугодишњи извештај о пословању групе Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2017. године.

II

Одобравају се консолидовани финансијски извештаји групе Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2017. године:

1. Биланс стања – консолидовани на дан 30.06.2017. године,
2. Биланс успеха – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године,
3. Извештај о осталом резултату – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године,
4. Извештај о токовима готовине - консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године,
5. Извештај о променама на капиталу – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године и
6. Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за период од 01.01. до 30.06.2017. године,

у тексту који је саставни део ове одлуке.

III

Овлашћују се: члан Извршног одбора банке Мирослав Перић и извршни директор за финансије и рачуноводство Саво Петровић да потпишу Полугодишњи извештај о пословању Групе и полугодишње консолидоване извештаје Групе из тачки I и II ове одлуке.

IV

Задужују се Сектор рачуноводства, Сектор контролинга и планирања, Сектор ХОВ и финансијских тржишта, Сектор за ИТ операције и подршку и Сектор за ИТ планирање и развој да Полугодишњи извештај о пословању Групе и полугодишње консолидоване извештаје Групе за 30.06.2017. године, из тачки I и II ове одлуке, доставе у складу са прописаним роковима: Народној банци Србије, Комисији за хартије од вредности и Београдској берзи.

ИЗВРШНИ ОДБОР